

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasdos peit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyitlittér peit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, október 30.

Ma számunk főbb közleményei:

- Tisza István álláspontja.
- Tanácskozások Kossuthnál.
- Forrongás a görög hadseregben.
- Motoros-szerencsétlenség.
- Hajtsza a postátólvalj után.
- Bűnös nők.
- A megdrótozott tehén.
- Tréfák.
- A szépasszony ura.
- Tarkaságok.

Román tornaklub Aradon

Arad, október 29.

A póznán csak egyféle módon lehet mászni minden sportsman-nek, akárminő nyelvet beszéljen s akárminő legyen a véleménye az 1868. XLIV. törvénycikk végrehajtása felől. A halálugrást, a nyujtón való hasforgást, a trapézhintá remekeit azonos módszerrel követi el a fajmagyar, a fajnemmagyar, a román, a tót és a szerb. Még a vezényleti nyelv tekintetében sincs különbség a különféle nemzetiségi tornázók között: a modern testgyakorló többnyire nem vezényszavak után, hanem csengetyü-jelzésre végzi a mozdulatait. Mihelyt a hadseregben is alkalmazni tudnák ezt: agyon volna ütve a nyelvkérdés és annak minden következménye.

Nem értjük hát az első pillanatra annak a jelentőségét, amit az aradi román lap újságol: hogy Aradon román torna-klub alakul. Az első nemzetiségi sportegyesület, — talán nemcsak Aradon, hanem az egész ország-

baris. S a nemzetiségi szeparációnak mindenestre olyan része, új jelensége, amelyet érdemes néhány szóra méltatni.

Még ha nem is lenne olyan teljes az egyesülési jog nálunk, mint a minő: akkor se lehetne szólni arról, hogy szabadságában áll-e a román izomfejlesztőknek külön sportegyesületet szervezni. Erre ép úgy módjuk van, amint eddig semmi se gátolta, hogy külön kulturális, dal- és zeneegyesületeket szerveztek. A kulturális és dalegyesületekhez nem szóltunk, mert mindakettőnek védelmére szolgálhat az, hogy a nemzetiségek külön nyelve akar abban érvényesülni. De a sport-téren való nemzetiségi szervezkedésnek — amilyen új, épp olyan furcsán is hangzik ez, — nem lehet egyéb célja, minthogy a románajkuakat a magyaroktól minden téren elválassza, s minden érintkezési pontot megszüntessen, amely a társadalmi életben ezeket összeköthette.

Az legkevésbé lehetett oka a szervezkedésnek, hogy a nemzetiségek az eddigi sportegyesületekben nem tudtak volna érvényesülni. Hiszen a két Mudin testvér is román fiu, a kik az aradi magyar sportegyesületekben kezdték meg a világbajnoksághoz vezető utjokat. Es kívülök is sok román atléta meg tornázó működött ezekben az egyesületekben, a nélkül, hogy a nemzetiségük akár a rekordjaikat kisebbitette volna, akár egyéb érvényesülésüknek állotta volna utját. Még azt se mondhatták, hogy

az érintkezés másféle lett volna velük szemben, mint a magyar sportársak irányában. Ha valahol: a testedés terén kívül maradt minden politika, minden, ami a sorompókon túl az embereket egymástól elválasztotta.

Igazi oka tehát ennek az alapításnak nincsen. Nem tartozunk azok közé, akik gyanusan nézik a nemzetiségek minden mozdulatát, akik hazaelles törekvést olvasnak ki mindenből, a mi a nemzetiségek között történik. Igazságtalannak tartjuk, ha a nemzetiségek dolgait, pusztán azért, mert nemzetiségek, megkülönböztetett módon és sötétebb színben itélik meg. Ep itt, ahol nemzetiségi polgárokkal együtt élünk, kell érvényesülni a fölfogásnak, hogy egymásban kölcsönösen embereket látunk; embereket, akik nem viszik magukkal mindenüvé, a vendéglőbe, a kávéházba, a boltba, az utcára és a pertárba is a nézeteket és elveket, amelyek őket egymástól elválasztják. Es ha a különböző nézetek és hitvallások akárminő erővel ütköznek egymásba, a csaták megvívása után gyűlölet nélkül, felebarátokként találkozhatnak az ellenfelek. Messziről, a szinmagyar vidéken, talán másképen képzelik a nemzetiségekkel, a „rettenetes“ nemzetiségekkel való együttélést; mi, akik együtt tárgyalunk, üzletet kötünk és közös kávéházba járunk velük, tudjuk, hogy ez a békés együttélés lehetséges, anélkül, hogy jó magyar érzésünkből a társadalmi érintkezés formáinak betartása csak legkevesebbet is lenyesne.

A gyáva.

Irtá: Vörös László.

I.

Farkas dr. éppen az „Özvegyi öröklés“ rejtelmét böngészte és azon gondolkodott, nem volna-e jobb egy pár percre ledölni a kanapéra, amikor levelet hoztak neki.

A levélben ez állott:

„Holnap délután háromkor.

Margit.“

Farkas elkáromkodta magát és a földhöz vágta az „Özvegyi öröklés“-t.

— Örjítő örjítő, örjítő, ismételte háromszor is és dühösen vágatott fel-alá a szobában.

Hogy mi örjítő azon, ha egy szép fiatal, barna szemű és haju, szenvedélyes asszonyka randevut ad egy ügyvédjelöltnek, megfoghatatlannak látszik a történet hősén kívül mindenki előtt. Farkas dr. azonban másként gondolkodott. És megvallhatjuk, az ő szempontjából neki igaza is volt Farkas dr. ugyanis néhány hét óta komolyan udvarolt Hirschfeld Ellának. Ella nemcsak bájos és okos nő volt, de igen jól választotta meg az apját is.

Az öreg Hirschfeld Bernátot fél millióig tartották jónak. E mellett a leány a város legnagyobb csodálatára komolyan szimpatizálni

látszott Farkas dr.-ral, aki egyáltalán nem tartozott azon komoly és háziasan nevelt ifjak közé, aminőket Hirschfeld papa nem minden célszerűség nélkül néha napján fel szokott említeni leányának.

Bizonyítja ezt az is, hogy havi büdzséjének kiadási rovatában a kapupénz tételének mindig jelentős szerep jutott. Ha Rodin mester a „Szolidaritás“ szobrát akarta volna megmintázni, bizonyos, hogy nem Farkashoz fordul vala modellért. Farkas azonban mindezzel nem törődött. Nyugodtan haladt a maga útján, jól élt és szerette a nőket. És minthogy a nők is — bár csodálatos, de úgy van — szívesebben vonzódnak a vidám, mulató és könnyelmű ifjakhoz, mint azokhoz, akik házi erényekben gazdagok, Farkas nem panaszkodhatott szerencséje felől.

Igy volt ez egészen addig, Mig Farkas meg nem ismerkedett Hirschfeld Ellával. Attól a pillanattól fogva, hogy egy jótékonysági bazáron Ella rávetette mély fekete szemét és édesen csengő hangon megszólította, hogy „Farkas dr. vegyen egy szál virágot a szegény özvegyek javára“, attól a pillanattól kezdve érezte Farkas, hogy az életnek más célja is lehet annak a kutatásánál, vajjon napi négy vagy öt órai alvás elegendő egy huszonhatodik életévét betöltött férfiú egészségének fenntartására. Ennek belátásával azután Farkas meg-

változtatta egész életrendjét; kimaradt a kávéházból, tizkor feküdt és hétékor kelt, megszaktította futó viszonyait és komolyan kezdett készülni az ügyvédi vizsgára.

Ez az oka annak, hogy Farkas jelenleg az özvegyi öröklés és hitbér kérdései iránt érdeklődött, holott azelőtt csak Maupassant működését kísérte figyelemmel és ez az oka annak, hogy nem a legnagyobb elragadtatással vette tudomásul a holnapi randevut.

Ez a dolog volt az egyetlen, mely Farkast komolyan aggasztotta és álmatlan éjeket szerzett neki. Minden ügyét rendbehozta, csak ezzel az asszonnyal nem birt boldogulni. Az asszony, aki lánykorában egy osomó érzelgős regényt olvasott össze, hóst látott Farkasban, akinek szelleme és választékos modora anyira különbözött férjéétől. Szenvedélyesen ragaszkodott hozzá és mikor Farkas nemrégiben ügyvédi vizsgájára tett célzást és válást emlegetett, az asszony olyan scénát rendezett, hogy Farkas jobbnak látta egy pár csókkal megnyugtanni. Egyszerű szakításról szó se lehetett. Az asszony képes lett volna bárminő botrányra, amit pedig Farkasnak éppen most érdekében állott elkerülni.

— A dolognak mindenáron véget kell vetni, — mondotta Farkas magában és elkecseregetten járkált fel-alá a szobában. Hidegvér, hidegvér, nyugtatta meg önmagát, majd

Az olyan ügyekkel azonban, a minő, bár kis jelentőséggel is, a román sportklub, a románok maguk vágják el a társadalmi, az emberi érintkezésnek fonálát. Pedig ők maguk is a közeledést, a kapcsolatot szokták hirdetni. Miért kell tehát akkor szinte megrögzíteni azt, hogy a románoknak, ha nemzetiségükhöz hűek akarnak lenni, még tornázni se szabad együtt a magyarokkal?

Ismételjük: jelentéktelennek látszó és megis jellemző ez a szervezkedés, a mely akkor lesz veszedelmesebbé, ha ennek nyomán minden másban is az elzárkózást, a különválást akarják érvényesíteni. A sportszervezkedést természetesen az ifjabb románok akarják megcsinálni. Helyén való, okos dolog lenne, ha az idősebbek lebeszelnék őket erről. Nem a magyar sportegyesületeket féltjük ettől a konkurenciától, de mi lesz, ha valaki már egy labdát se hajthat el anélkül, hogy a nemzetiségi programra ne gondoljon? Megeshetik, hogy ennek folytatásaként a porban játszó gyerekek közül is külön választják a románokat, s meghagyják, hogy azok ne építsenek közös homokvárakat a többi fiukkal. +

Botrány a Reichsrathban. Bécsből táviratozzák: A Reichsrath mai ülésének elején a cseh radikálisok botrányosan tüntettek Pattai elnök ellen amiatt, hogy részt vett a német pártvezéreknek a városházán tartott tegnapi értekezletén. A lármás tüntetés mintegy félórát tartott s csak nagy nehezen lehetett az ülést tovább folytatni, míg az izgatott kedélyek lecsillapodtak.

Bécsből táviratozzák: Az osztrák Reichsrathot a folytonos válságra való tekintettel ma bizonytalan időre újból elnapolták.

György herceg büntetése. Belgrádból táviratozzák: György herceg, a volt trónörökös a legutóbbi miniszterválság alkalmával Ribarac igazságügyminisztert levélben felszólította, hogy

vonja vissza lemondását, hogy a koalíciós Novakovic-kormányt fentarhassák és így az országra nézve veszedelmes radikális kormány alakítását megakadályozzák. A Zorno jelentése szerint a legutolsó minisztertanács foglalkozott ezzel az ügygyel és elhatározta, hogy Péter királyt felkéri arra, hogy György herceget inkorrekt és alkotmányellenes eljárása miatt fegyelmi uton büntesse meg.

Tisza István álláspontja.

Különböző források mostanában sűrűn utalnak Tisza István gróf fölfogására, hivatkozva többnyire a „környezetre”, amely állítólag a kifejezésre juttatott módon tolmácsolja Tisza nézetét a válságról. A B. H. hiteles világitásba helyezi Tisza István gróf álláspontját a mai helyzettel, a kibontakozás lehetőségeivel és a különböző irányzatokkal szemben:

Alkalmi tudósítónk jelenti:

Az utóbbi idők politikai változásai közben gyakran emlegetik a Tisza István gróf nevét, leginkább akkor, a mikor a hatvanhetesek helyfoglalásáról, a választó-közönséggel való kapcsolatáról és a jövőre vonatkozó terveiről van szó. Legutóbb, a mikor Lukács László megjelent a szemhatáron és az ugynevezett Nemzeti Társaságban naponként az ott összegyülekezett régi rendszerbeli urakkal tanácskozott, a be nem avatottak eleinte azt hitték, hogy a vállalkozási hajlandóság Tisza István gróf támogatására számíthat. Sőt magában a társaságban is e szerint igazodott a várakozó és a kiszemelt emberek egy része.

A hit és a hitegetés nem tartott sokáig. Tisza István gróf, mihelyt tehetett, rögtön feljött Budapestre, megjelent a társaságban és ittmaradt mindaddig, a mig Lukács bizalmasait határozottan nem figyelmeztethette arra, hogy ő rája nem számíthatnak. Sőt ellenkezőleg. Tisza kijelentette, hogy Lukács tervét nem helyesli. Így történt, hogy amikor Lukács még javában tárgyalt a megoldási módok kivihetőségéről Budapesten, akkor egy a Lukács-kabinetben való részvételre kiszemelt politikus a következőket mondta nekem:

— Konstatálnom kell, hogy Tisza semmi szín alatt sem jön velünk. Ő megmarad a társaságban, de a ki vele tart, az szintén nem mehet Lukácsosul. De konstatálnom kell ennél fogva azt is, hogy a Nemzeti Társaságra Lu-

kács László nem számíthat. Hogy itt ebben a helyiségben bizonyos tanácskozások folytak, az abszolúte nem jelenti a Nemzeti Társaság hozzájárulását.

Igy Tisza megfordította a társaságot. Anynyira, hogy másnap már ugyanaz a „kiszemelt politikus” még a következőket adta elő:

— Én sem veszek semmiféle részt az új tervekben. Beszéltem Tiszával és argumentumai gondolkodóba ejtettek.

Tisza azután elment. Itt maradt Héderváry Károly gróf titokzatos hallgatással. Héderváry ugyanis egy másik terv részére volt kiszemelve, arra tudniillik, hogy ha Lukácsnak és neki nem sikerül [kompromisszumot csinálni a függetlenségi párttal, vagy a függetlenségi párt egy részével, akkor jöhet ő (Héderváry) egyedül kizáróan bécsi megbízatással. Majd Héderváry is elment, bágyadt mosollyal jelente: „Legjobb lesz, ha megmarad a koalíció. Hiszen olyan szépen csinálja a dolgokat.” A kik csak ennyit jegyeztek meg a Héderváry ötletéből, a hogy ez a nyilvánosság részére közhírré tétetett, azok nem gondoltak rá, hogy Héderváry nyilatkozatából kimaradt a befejező rész, a mi csupán házi használatra készült Bécsben s ez annyi, hogy: „A koalíció olyan szépen csinálja a dolgokat — a mi részünkre.”

A bécsi politika terve az volna: megtartani a koalíciót, hogy mindent elvégezzen, valamennyi nagyfontosságú függő kérdést, aneksziót, mozgósítási költséget, új hadi terheket megszavazzon — minden ellenszolgáltatás nélkül. És majd amikor ezzel a mostani alakulás az ország előtt teljesen kompromittálná magát, akkor jöhet valami más. Hogy a koalíció fölbomlott, azért nem tekinteli teljesen lehetetlennek a terv megvalósítását; mert ha a függetlenségi többséget megszerezhetnék ugyanazokra a föladatokra, akkor is csak ilyen tendenciája lenne a megbízásnak és hozzátartoznék az is, hogy a teendő elintézése után „következhetik valami más.”

A vélemény-nyilvánulás és a tervek átlátszóága megint fölvetette azt a kérdést, hogy miért nem lép ki visszavonultságából Tisza István gróf?

Alkalmam volt beszélgetni a kérdéssel Tisza gróf egy bizalmas barátjával, aki a kérdésre egyenesen Tiszának a véleményét közölte válasza gyanánt. Birtokos ember, politikai

csak eszünkbe jut valami. Ezzel lefeküdt a pamlagra és gondolkodni kezdett. Minthogy pedig Farkas nem volt buta ember, sőt jogász-körökben igen tehetséges ügyvédjelöltnek tartották, két óra múlva felkelt a pamlagról, vette a kalapját és megnyugodva ment el hazulról.

II.

Másnap délután pontosan három órakor betoppant az asszony. Levetette a kalapját, a kabátját és nyakába borult a fiatal embernek. Az szótalanul, szinte elszontyolodva fogadta a csókokat és elfeledte viszonzni. Az asszonynak feltűnt a fiatalember rosszkedve és ijedten kérdezte:

— Lajos, mi baja van magának?

— Semmi, igazán semmi, szólt lehangoltan Farkas.

— Lajos, engem nem ámit el. Most azonnal vallja meg, mi gyötéri?

— Félek, Margit, félek, nevetett zavartan Farkas.

— Maga fél? Ugyan mitől? — kérde az asszony meglepedve.

— Ki fog nevetni Margit! Én a maga férjétől félek.

— A férjemtől? — csodálkozott az asszony, — hiszen nem is ismeri! Farkas maga tréfál!

— Nem tréfálok Margit. Én ismerem a

férjét. Éppen tegnap ismerkedtem meg vele. Mikor bemutatott nekem, olyan gyanús, kutató pillantással mért végig, hogy azt hittem „mindent tud.” Aztán tudja milyen babonás vagyok. Az éjjel nagyon rossz álmom volt. Azt álmodtam, hogy a férje rajtunk tört és mindketőnket megölt.

— Bolond! — nevetett az asszony. — A férjem nem sejt semmit. De még ha úgy is volna, ahogy maga mondja, akkor se volna oka a félelemre. Hiszen maga bátor, erős ember, szembeszállna vele. És rajongással telt pillantást vetett a fiatalemberre.

— Téved, Margit, válaszolt Farkas. Én rem szállanék szembe vele. Tudja mit tennék? Én habozás nélkül kiugranék az ablakon.

Minthogy Farkas szobája a földszinten volt, ez a kijelentése nem foglalt semminemű veszedelmet magában.

Az asszony nevetett.

— És engem védtelenül kiszolgáltatna az uram dühének? — kérdezte mosolyogva.

— Az ura magát szereti. Imádja. Magát nem bánatná. Egyedül az én bőröm forog vesztélyben.

Az asszony egyre nevetett.

— Jó, jó, Lajos, csak tréfáljon. Ugye hiszek egy szót se magának. De hát én nem azért jöttem, hogy az uramról beszéljek magával. Nem gondolja?

— De igen, — felelte Farkas és megölelte az asszonyt.

Ebben a pillanatban megszólalt az előszoba csöngettyűje. Farkas sápadtan emelkedett fel.

— A férje!... dadogta és remegett a hangja. Látja, hogy nem esalt az előérzetem.

Az asszonyt is megzavarta az ijedelem.

— Nem a férjem... rebegte bizonytalanul. Menjen Farkas, nézze meg, ki az.

— Menjen maga Margit, — szólt remegve Farkas — magát nem bántja. És az ablakhoz közeledett.

— Mit csinál, kérdezte az asszony.

— Mondtam már magának Margit, szólt a fiatalember csaknem siró hangon, kiugrom az udvarra. Csak nem hagyom magam leöletni, mint egy ártatlan pulykát.

Az asszonyt elfogta a rémület.

— Ne menjen el édes Farkas. Védjen meg, védjen meg. Mit csináljak egyedül, sirt az asszony kétségbeesve.

— Magának nem történhet baja, szólt türelmetlenül Farkas és kinyitotta az ablakot. Menjen, nézze meg, ki az.

Az asszony összeszedte magát és felemelkedett.

— Gyáva! — szólt megvetően Farkasra és megbicsakló lábakkal ment ki az előszobába. A csöngetés megismétlődött.

dolgokban járatos, aki nem érthette félre Tisza magyarázatait.

— Nemrégén — mondotta — én is meglátogattam Tiszát Geszten. Szereti, ha barátai fölkeresik; szívesen, uri vendégszeretettel fogad bennünket. Mint mások is tették, én is elmondtam, hogy mennyire szeretnők, ha Tisza megint aktivitásba lépne. [Elmondtam neki, (nem tudom milyen a fölfogás más vidékeken) hogy nálunk, az én körömben nagyon biztatóan változott a kedv Tisza javára. „Kegyelmes uram, mondom, mi úgy véliük, hogy itt a te időd.“

— Nem, — felelte Tisza gróf. — Én nem tartom elérkezettnek az időt. De nem is számítok rá. Az más volt, amikor a miniszterelnökséget vállaltam, akkor egy pozíciót kellett védelmezni. Ezt megvédtem, úgy a hogyan tudtam és megállottam a helyemen, amíg kötelességem volt meggyőződéseim és hitem szerint. De most egészen más a helyzet. Én a meglévő alakuláshoz nem oszthatok. Elválaszt tőle egy igen nagy kérdés: a választói reform, amelyre nézve nyíltan megjelöltem álláspontomat. Én a választói reform megalkotásában nem vehetek részt a már említett és mindenki előtt ismeretes nézetem miatt, egészen külön választva attól, hogy a nemzeti érdekre való tekintetből hibának tartanám, ha a kettő közül nem inkább az Andrássy javaslata válnék törvényt.

— Meg kell említenem — szolt az informáló — (de ezt a nyilatkozatot nem közölhetem Tisza kijelentése gyanánt, mert hisz a beszélgetés magánjellege miatt erre nem is lenne szabad kiterjeszkednem) meg kell említenem, hogy Tisza István gróf ezt a nézetét igen nyíltan fejezte ki legutóbb a királyi audiencián is és megmondta, hogy közreműködésére nem számíthatnak. De nem vállalkozhatik Tisza egyedül sem azért, mert, amint mondja, az ő vállalkozásánál most szem előtt kellenetartania, hogy mit érhet el s ebben különbözik helyzete a régítől, amikor csak pozíciót kellett védelmezni. Új választáson többséget nem kaphatna, ellenben fölüljúlna ellene nemcsak az általános titkos választói jogok az agitációja, de teljes erővel egyúttal a függetlenségi párt agitációja is. Föltéve, hogy számottevő párttal léphetne mégis egy választás eredménye gyanánt a par-

— Ki az? — kérdezte az asszony a rémlettől elfuló hangon.

— En vagyok, a házmester; a doktor urat keresem, egy levelet hoztam neki, szólalt meg egy hang az ajtó mögött.

Az asszony kinyitotta az ajtót és átvette a levelet. Bement a szobába és odadobta a levelet Farkas elé az asztalra. Aztán szó nélkül vette a kabátját és a kalapját és menni készült.

— Margit, dadogta zavartan Farkas, ne menjen el... En szeretem magát... Az az előbbi dolog tévedés volt... Esküszöm, én szeretem magát...

— Ne esküdjön, szolt az asszony hidegen. Felesleges. Jó, hogy így történt. Megismertem magát. Az uram kis ujja is többet ér magánál. Farkas dr., az én uram nem gyáva ember. — A leveleimet kérem, küldje vissza holnap.

Szolt az asszony és felemelt fővel távozott. Farkas szomorúan lehorgasztotta a fejét. Mikor azonban az asszony mögött becsapódott az előszoba ajtaja, Farkas megkönnyebbülten sóhajtott fel és megtörölte homlokát.

— Nehéz eset volt, szolt magában, de hál istennek jól sikerült.

Aztán lement a házmesterhez.

— Ferenc bácsi, szolt hozzá és egy papírpénzt vett elő, maga ügyesen csinálta a dolgát.

lamentbe: mi következnek ezután? Ugyanolyan nehéz parlamenti harc, mint azelőtt és ha, mondjuk, nyolevan embere volna is bent, ez mégis csak olyan kisebbség lenne, amelyből belül többséget csinálni aligha sikerülne, ellenben ismét zürzavar, bizonytalanság, válság keletkeznek. És Tisza már nem vállalkozik kockázatos kísérletekre, nem vállalkozhatik; csak a siker bizonyossága mozdíthatná ki visszavonultságából.

Beszélgetés közben tudakozódtam a Tisza intimusánál egyénekről, szereplő államférdakról: hogy miképpen vélekedik róluk Tisza István gróf. Több fölvilágosítás nem tartozik e tudósítás keretébe. Az újságolvasóközönség is tudja, a nélkül, hogy különösebben ki kellene emelni, hogy Andrássy Gyula gróf iránt nemcsak mint egyén iránt, de mint államférfi és politikus iránt is változatlan megbecsüléssel viseltetik, meggyőződéseit tiszteli és személyes barátsága is változatlan.

Tanácskozások Kossuthnál.

Összehívják a képviselőházat?

Távirati tudósítás.

Arad, október 29.

Ma tovább folytak Kossuthnál a tanácskozások a kibontakozás érdekében. A legfontosabb volt a Justhtal való tanácskozás, amely egy óra hosszáig tartott. Justh arra akarta kapacitálni Kossuthot, egyezzen bele, hogy a Házat egy héten belül összehívja. A Ház elnöke azzal indokolta ezt meg, hogy a képviselőháznak időt kell adni a legsürgősebb javaslatok és a jövő évi költségvetés letárgyalására. A Ház az elnökre bizta, hogy mikor hívjon össze ülést és ő ezt tovább halaszthatatlannak tartja.

Ezzel szemben Kossuth rámutatott arra, hogy a válság még nem nyert befejezést, a király döntését meg kell várni. Ezt hozza magával az alkotmányosság, ennél fogva ellenzi a Ház összehívását.

Justh ezután is megmaradt álláspontja mellett, mire Kossuth kijelentette, hogy a *következményekért Justhra hárítja a felelősséget*. Kossuth és Justh között tehát nem jött létre megállapodás és így nem lehet tudni, a jövő hétre összehívják-e a Házat.

Mai tudósításunk ez:

Kossuth új terve.

Kossuth Ferenc új tervéről, melyről már tegnap megemlékeztünk, most ezeket jelentik:

Az új Kossuth-féle kibontakozási tervnek az alapja a *gazdasági függetlenség követelése*. Minthogy azonban a király ismételtlen kifejtette Kossuth Ferenc előtt is, hogy a bankkérdésben semmiféle engedélyre sem hajlandó s hogy sohasem fog hozzájárulni a bankszétválasztáshoz: — a királynak ebből a me-rev álláspontjából le kell vonni a konzekven-ciát. Kossuth terve szerint ez oly módon történék meg, hogy a függetlenségi párt

1. elfogad olyan kibontakozást, amely a *katonai kérdéseknek nemzeti alapon való megoldását* hozza és

2. föntartja a koalíció többi pártjaival az *együttműködést*, ha azok hozzájárulnak egy olyan elvi *deklarációhoz*, amely kimondja, hogy az ország jogát az önálló jegybankhoz és a gazdasági önállósághoz *1917-re föntartja*.

Ezt a tervet beszéli meg most állítólag Kossuth Ferenc a párt vezető tagjaival. A függetlenségi pártban igen jó hatást tett az a körülmény, hogy Kossuth nem állította kész helyzet elé a pártot, hanem a minisztertanácsban is csak annyit mondott, hogy tervét előbb a párt hiveivel beszéli meg. A pártnak ugynevezett bankcsoportja, amelynek két vezéralakjával, Mérey Lajossal és Holló Lajossal tárgyalt ma Kossuth, nem hajlandó megelégedni ezzel a megoldási móddal, amely azt kívánja, hogy a függetlenségi párt hosszabbítsa meg 1917-ig a közös jegybank szabadalmát. Nem elégszik meg a folytonos ígéretekkel sem, hanem követeli, hogy az önálló jegybank ténylegesen állítsák fel.

Meg kell még említeni, hogy a Justh-csoport az intézőbizottság összehívását is szükségesnek mondja, mert ott akarja dűlőre vinni, hogy milyen álláspontra helyezkedjék a függetlenségi párt. Kossuth gyengélkedésére való tekintettel azonban nem sürgeti a bizottság rögtönös összehívását. A csoportról különben is azt mondják, hogy taktikát változtatott. Ehhez képest nem forják mostanában összehívni a képviselőházat, egyrészt, hogy a Justh kezébe letett hatalmat, amely adott helyzetben igen értékes lehet, idő előtt el ne játszzák, másrészt, hogy ne adjanak alkalmat se a pártbontásra, se pedig imparlamentáris kormány kinevezésére.

A Ház elnöke Kossuthnál.

Budapesti tudósítónk jelenti: Justh Gyula, aki tegnap este Budapestre érkezett, ma dél előtt a Házban végezte hivatalos teendőit, miközben számos képviselő meglátogatta, kijelentvén, hogy tömegesen elkisérik november 7-én Makón tartandó beszámolójára.

A dél előtt folyamán Kossuth személyéhez közel álló politikusok azt újságolták, hogy Justh Gyula délután fél kettőkor találkozni fog Kossuth lakásán Wekerlével. Ez a hír nagy feltűnést keltett és a legkülönbözőbb kombinációkra adott alkalmat. Már a déli órákban újságírók és képviselők sereglettek Kossuth lakása elé.

Tizenkét óra felé Hoitsy Pál jelent meg Kossuthnál, aki előzőben ezeket mondotta az újságírók előtt:

— Nem a politikai helyzet miatt látogatam meg Kossuthot, hanem azért, hogy halottak napjára Kossuth Lajos és Irányi sirjánál tartandó beszéd szónokáról gondoskodjunk.

— Vajjon igaz az a kibontakozási terv, amelyet egyes lapok kolportálnak.

— Ilyen kibontakozási programról én nem tudok, de ez nem jelenti, azt, hogy nincsen. Nem egyszer történt meg, hogy ilyen kibontakozási tervet később derült ki.

Hoitsy után Szentiványi Árpád volt rövid ideig Kossuthnál.

Egy órakor érkezett meg Justh Gyula Kossuthhoz. Alig volt ott pár pillanatig, nyomban áttért az aktuális politikára. Justh Gyula a képviselőház összehívásának kérdését vetette fel. Kijelentette, hogy a Házat legkésőbb egy héten belül össze kell hívni, mert a jövő évi költségvetés letárgyalása céljából legalább hat hétre van szükség.

Kossuth nagy aggodalommal hallgatta az összehívás eszméjét. Justh kijelentette Kossuth előtt, hogy politikai reputációja függ a Ház összehívásától. A Ház rábizta, mikor hívja össze, ezt tehát olyan időben kell tennie, hogy a parlamentnek módjában legyen a rendelkezésére álló idő alatt funkcióját teljesíteni: a költségvetést letárgyalni. Justh osütörtökre, vagy péntekre óhajtja összehívni a Házat.

Megegyezés a Házelnök és Kossuth között nem történt.

Wekerle és Justh.

Közben megérkezett Wekerle. Amint a miniszterelnök kiszállt kocsijából, egyenesen a lépcsőházban levő lifthez ment. Fél lába már a liften volt, amidőn megkérdezte a portástól:

— Van valaki a kegyelmes urnál?

— Igenis! Justh Gyula kegyelmes ur van fen.

— Akkor én elmegyek — mondotta Wekerle. — Majd délután jövök vissza.

Ezzel kocsiba ült és elhajtattott a miniszterelnöki palotába.

Justh két óra felé jött le Kossuthtól. Az újságírók elmondották neki, hogy időközben Wekerle járt ott, de mikor megtudta, hogy ő — Justh — Kossuthnál van, — eltávozott.

A Ház elnökét kissé meglepte ez a hír.

— Fél tőlem, — mondotta. — Na, már ez is nagy haladás.

A hírlapírók ezután az új kibontakozási programról tudakozódtak:

— Nem tudok semmit róla. Honnét gondolják az urak, hogy ilyen van.

— Beszélnek és a lapok is írják.

— Leghelyesebb volna, ha pályázatot hirdetnének új kibontakozási tervre.

— A Ház összehívásáról volt szó?

— Nem volt. Hát elhiszik ezt? — kérdezte mosolyogva.

— November hetedikén Makón leszünk — mondotta egyik újságíró.

— Egyelőre ez egészen bizonyos.

— Ezt megelőzőleg nem lesz ülés?

— Vasárnap csak nem tartunk ülést. Majd azután.

— Feltámadás ünnepe után?

— Előbb halottak napján kérjük, hogy feltámadjunk. Egyelőre — feltámadás előtt — a nehezebb részen kell átelnünk, meg kell hallunk.

Az elnök ezután lakására hajtattott.

Félhivatalos magyarázat.

A *Magy. Tud.* jelenti: Kossuth Ferenc ma délután fél 1 órakor fogadta Justh Gyula látogatását, két órakor pedig Wekerle Sándor miniszterelnök jött Kossuthhoz. Mindkét látogatás és tanácskozás a politikai helyzettel áll összefüggésben.

Éjjel Wekerle a *Bud. Tud.* című félhivatalos útján megcáfoltatta, hogy azért ment volna vissza Kossuth lakásától, mert meghalotta, hogy Justh ott van. A miniszterelnök egyszerűen nem akarta zavarni Justh és Kossuth fontos tanácskozását, azért határozta el magát, hogy Kossuthot csak délután keresi fel.

Szapáry és a keresztényszocialisták.

Szapáry Pál gróf tegnap reggel érkezett vissza csehországi vadászatról Budapestre és félóra mulva már együtt tanácskozott Giesswein Sándor képviselővel, a Keresztényszocialista Szövetség elnökével és Lakatos Géza dr.-ral, a keresztényszocialista pártvezetőség ideiglenes elnökével az aktivitásba lépő párt új programjáról. Szapáry garanciákat adott, hogy a pártot semmiféle alkotmányellenes kísérletre felhasználni nem fogják, egyúttal a pártnak jelentékeny erkölcsi és anyagi támogatást helyeztél kilátásba, de bizonyos feltételek mellett. A pártvezetőség tegnapelőtt még büszkén hirdette: „A párt 1907-ben nyilvánosan publikált programjának 3. paragrafusára szerint arra törekszik, hogy a politikailag független, gazdaságilag önálló magyar állam felé vezesse nemzetünket. Nevezetesen rajta lesz, hogy hadügyi téren és a külügyi képviseletben

a magyar állam önállósága érvényre jusson, az önálló magyar udvartartás, az önálló vámterület és nemzeti jegybank megvalósíttassék. Ez a párt közjogi programja, ennek alapján nyilatkozott késznek Szapáry Pál gróf a párt elnökségét elfogadni.”

Szapáry azonban most azt követeli, hogy úgy ezeket a közjogi követeléseket, valamint minden olyan kérdést, mely Ausztriával összekötésekre és surlódásokra vezethető: ki kell kapcsolni a programból, nem hagyván benne egyebet, mint az ismeretes keresztényszocialista elveket és a könnyebben megvalósítható gazdasági kérdéseket. És a Keresztényszocialista Szövetség vezetősége, amely eddig nem igen akart belemenni a Szapáry-féle kalandba, tekintettel a kilátásba helyezett előnyökre, ma elfogadta nemcsak Szapáryt, de hozzá idomította a programját is. Ma délután már megkezdődött az irányadó tényezők puhítása és remélik, hogy vasárnap egyhangulag fogják Szapáry Pál gróft a szövetség társelnökévé és a párt elnökévé megválasztani.

Ami speciálisan ezt a keresztényszocialista ügyet illeti, ennek közvetítője Pázmándy Dénes volt, emeltyüje pedig — százezer korona, amelynek segítségével újévkor napilapot csinálnak az „Igaz Szó”-ból.

Egyébként vasárnap, a hó 31-én délelőtt fél tíz órakor a Szent István Társulat palotájában lesz a keresztényszocialista párt közgyűlése, amelynek tárgya az elnökválasztás és Szapáry Pál gróf programbeszéde. Ma könyvmatos útján szükségesnek tartották azt is kijelenteni, hogy a keresztényszocialista párt és Szapáry Pál gróf elnöksége semmi összeköttetésben nincs a bécsi keresztényszocialista párttal s ezzel való semmiféle kooperációról szó sincs.

Tréfák.

— A *Borsszem Jankó új naptárából.* —

A járásbírósnál sokszor vannak derült esetek. Ez is egy a javából.

A járásbírósnál előtt megjelenik az alperes és felperes. Jó barátok voltak, de valamin nagyon összezördültek és a civakodás hevében jól ellátták egymást mindenféle titulusokkal. A bíróság városházájában találkoznak.

— No látod, te majom! — így szól a vádlott a panaszoshoz — panaszra szaladsz a bírósághoz! Szégyeld magad, te viziló! Hát már a jó barátaidal is így bánasz, te cimerez állat! Kötneked fel! Megérdemelnéd.

A panaszos szólni akar, de nyílik a bíró ajtaja és a pörösködők belépnek.

— Fentartja a vádat? — kérdi a bíró a panaszost.

— Tekintetes járásbírósnál! — szól erre a panaszos — a vádlott, akihez tizenkét évi barátság köt, néhány perccel előbb egy-két jó szóval megengesztelt, tehát a panaszt visszavonom.

*

Egy borbélylegényt gyilkosság miatt halálra ítélte a tekintetes királyi törvényszék. Miután az ítélet jogerőssé vált, annak rendje-módja szerint kitűzik a kivégzés időpontját. Előtte való estén megkérdezi a törvényszéki elnök az elítéltet, hogy van-e még valami kívánsága.

— Igenis — feleli a borbélylegény — szeretném a királyi ügyész urat megborotválni.

*

Völegény (unszolja a menyasszonyát): Egy csókot!

Menyasszony (huzódik): Majd... majd... később...

Völegény (türelmetlenül): Nem... nem... azonnal...

Menyasszony: De istenem, milyen türelmetlen maga...

Völegény: Odalenn vár a fiakkerem... óraszámra fizetem...

A megdrótozott tehén.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, október 29

A paraszt észjárás körmönfont agyafurtságáról tesz tanuságot annak a sommás pörnek a tárgyalása, amely ma folyt le az aradi járásbírósnál.

Kotroczó András kunágotai földesgazda az 1907. évi novemberi vásáron Argyelán János aradi lakóstól egy tehenet vásárolt 110 koronáért. A vételnél hetven koronát nyomban kifizetett, míg 40 koronával adós maradt. Kotroczó haza hajtotta a tehenet és beállította az istállóba. Harmadnapra rá azután különös dolog történt.

Kotroczó felesége bement az istállóba, hogy a tehenet megfejeje. Fejés közben egyszerre leesett a tehén farka. Az asszony ijedten szaladt a férjéhez, elmondta neki a dolgot, majd mindketten visszatértek az istállóba és alaposan szemügyre vették az elvált tehenefarkat. Ekkor látták, hogy a fark töve teljesen száraz és dróttal meg cérnával volt odaerősítve a tehén testéhez.

Természetesen mindjárt visszakövetelték a 70 koronát Argyelántól, mondván, hogy fark nélkül tehén nekik nem kell. De Argyelán nem akarta a pénzt visszaadni s így pörre került a dolog. A járásbírósnál marasztaló ítéletével szemben a törvényszék, mint felebbviteli bíróság azonban nem adott helyt a keresetnek, mert nem találta beigazoltnak, hogy Argyelán tulajdonában sérült meg a tehén farka. sőt azt sem lehetett megállapítani, vajjon Argyelán tudomással birt-e a tehén sérült voltáról.

Kotroczó nem nyugodott meg az ítéletben és ügyvédje Salgó Miksa dr. útján perújítással élt. A bíróság helyt adott a perújítási kérelemnek és ma volt ennek az ügynek ismételt tárgyalása.

A tárgyaláson a felperes Kotroczó előadta, hogy harmadnapra a tehén vétele után felesége ijedten szaladt fel hozzá az istállóból és sirva panaszkolt:

— Siessen kend, mert elszállt a tehén farka.

— Ugy is volt. Amint lementem az istállóba — folytatta vallomását Kotroczó — tényleg láttam, hogy elszállt a tehén farka. Alaposan megnéztem és ekkor vettem észre, hogy a fark töve száraz és dróttal meg cérnával volt odaerősítve.

Kotroczó vallomása után több tanut hallgattak ki, akik igazolták, hogy a vétel előtt a tehén négy évig Argyelán birtokában volt, tehát neki okvetlen tudnia kellett az állat betegségéről. A bíróság ezek alapján Argyelánt elmarasztalta a 70 korona megfizetésében és a perköltségek megtérítésében.

MULATSÁGOK.

(=) Meghívó. A zsierei m. kir. bányász ifjuság október 31-én a Kohn-féle nagyvendéglő termeiben értékes, szép tombola tárgyak kisorsolására egybekötött táncmulatságot rendez. Főrendezők: Skovrán Lipót, Turuk Jani, Bogdán Adolf, Dobra György, Nyerosai Károly, Fetykó Laci. Rendezők: Rebegál Gyula, Rebegál Vazul, Fetykó Péter, Nyerosai Sándor, Rákóczi József, Mäder József.

Hajsza a postatolvaj után.

Gyanus minden idegen.

Távirati tudósítás.

Arad, október 29.

A budapesti rendőrség még mindig nyomoz a váci-utcai postatolvaj után. A közönség pedig segítségére van, mert hiszen kétezer korona jutalom vár a megtalálóra. Ennek a kutatásnak persze meg vannak a maga fonákságai is. Aki idegen nyelven beszél és pénze van, az gyanuba esett és nem valószínű, hogy boldog tulajdonosa ama bizonyos 32.000 koronának, leszámítva az időközben elfogyasztott étel-, ital- és lakás költségeit.

A sok „tolvajfogás“ közül nem kis érdekességgel bír a következő:

Hajnalfélre már a kártyások közül is csak a legelszántabbak voltak ott, mikor a New-York kávéház előtt egy gummikerekű kocsi állott meg. Egy barna, körülbelül 30—32 éves férfi lépett ki belőle, besietett a kávéházba és kért egy teát rummal. Együtt odahívatta a főpincéert és megkérdezte tőle, tud-e majd egy ezres bankót váltani. Tört német nyelven kérdezte és ez a kiszolgáló pincérnek szegyet ütött a fejébe.

— Hopp, meg van a tolvaj — gondolta — hopp, meg van a kétezer korona jutalom.

Kifutott a kocsihoz és megmondta neki, hogy ezen az emberen lehet keresni. Ez a legtöbb valószínűség szerint a postatolvaj, akinek a kézrekerítéseért jár 2000 korona jutalom.

A kocsi is plauzibilisnek találta a dolgot és hozzátette:

— Én is gondoltam, hogy nem „kóser“ ez az ember. Az egyik mulatóból ki, a másikba be. Zenés kávéház, lányos kávéház, hajnali kávéház. Tudtam, hogy ha egy idegen így egymaga jár éjjel, annak van oka kerülni a társaságot. Azt mondta, hogy vigyem a Döbrentei-utca 14. számú házba.

A pincér előtt már tündökölni kezdett ama kétezerkoronás jutalom, melynek a felét odaígérte hamar a kocsinak. Azután telefonált a rendőrség központi iaspekciójára.

— Halló, halló! — beszélt egy ideges hang, — kérem meg van a postatolvaj. Egy fiákkeren fog mentni innen a Döbrentei-utca 14. számú házba. Küldjenek oda hamar két detektívet, mielőtt még a kocsi odaérkezne.

Az inspekciós tisztviselőt szunyokálásából verte föl a telefon tompa jelzése. Először kitörtülte a szeméből az álmot, azután megismételtette a telefonhírt, majd intézkedett, hogy siessenek a detektívek oda a megjelölt ház elé.

A detektívek, mielőtt a kocsi megjelent volna, már ott voltak a helyszínen. A kocsi megjött, nehezen, kissé mámorosan kikászolódtott belőle a „tolvaj.“ A detektívek elébe mentek, az egyik ki is segítette a kocsiból őt.

— Mit kívánnak tőlem az urak? — kérdezte.

— Csak azt, hogy igazolja magát az ur.

— Igazolni? Miért igazoljam magam éppen amikor hazajöttem, miért nem igazoltattak a mulató szeparéjában? Nem igazolom magam, — mondta bosszusan a megszólított. — Jöjjenek föl velem az emeletre. (A detektívek követték a „jó fogást“, a „jó fogás“ pedig a házban levő szerb püspökség egy tisztviselőjét keltette fel.)

Kiderült, hogy a tolvajnak vélt ember egy vidéki előkelő görög keleti pap, aki itt főtt járván Budapesten, polgári ruhába bujt és végiglumpolta a főváros éjszakáját.

Nagy kijózanodás. Meglepetés. Bocsnatkozás, hajlangás és a jó fogásnak vége volt. Idő-

közben egy konfliktusban a pincér is megjelent és kint a ház előtt veszekedett a fiákkerkocsissal afölött, hogy a jutalomból milyen rész illeti őt, aki a „tippet“ adta, milyen rész a kocsi, akinek ugyanis le kellett szurni a kocsi bérét. . .

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: A szultán, operett. Új betanulással. (C bérlet.)

* Yvonne de Treville második vendégfellépte. Donizetti régi híres operájában: *Lammermoori Luciá*-ban, a címszerepben lépett ma fel másodszor Yvonne de Treville, az aradi közönség kedves ismerőse. A kiváló művész igazi nagyságában csak ma mutatkozott be. Az énekművészetnek és mély érzésnek olyan fokával lépett a közönség elé, amely az egész nézőteret magával ragadta. A harmadik felvonásbeli örülségi jelenetben óriási volt. A közönség valósággal extázisba jutott és szünni nem akaró frenetikus tapsviharral honorálta Yvonne de Treville klasszikus művészetét. A művész végre is engedni volt kénytelen és énekszámának egy részét megismételte. Érdekes, hogy a közönséggel együtt maga Yvonne de Treville is tapsolt a színpadról, még pedig az énekét kísérő fuvolásnak. Kijelentette felvonásközben, hogy ilyen fuvolás-művész még sohasem kísérte. A közönség a művész mellett mindvégig lelkesen tüntetett. Egy szép virágkosarat is kapott. A főbb férfi szerepekben Ferrari és Ercolani járultak az est sikeréhez.

* Mikszáth ünnep Tótkomlóson. A tótkomlósi „Otthon“ Mikszáth Kálmán 40 éves írói jubileuma alkalmából, a Komló-szálloda nagytermében, október hó 30 ikán, felolvasással, szavalattal és tombolával egybekötött zártkörű s jótékonycélu táncmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Beléptidj: személyjegy 2 korona, családijegy 5 korona. Műsor a következő: 1. Mikszáth Kálmán méltatása. Tartja Gajdász Pál. 2. Mikszáth Kálmán 2 költeményét szavalja Karkus János. 3. Monológ. Előadja Rikk Rózsika. 4. Zárszó. Tartja Vas Nándor dr.

* A „Kölcsey-Egyesület“ könyvtára szombaton, hétfőn és kedden zárva lesz.

* A zsurok beköszöntője. A télnek, a zsurok időszakának egyik legfontosabb feltétele: a zene. Egy jó zongora — mozdította valaki — többet ér a menyországnál, de egy jó zenemű többet ér tiz zongoránál. És hogy mennyire igaza van az illetőnek, azt fényesen bizonyítja az a szenzációs zene-album, amelyet a Weisz Leó cég hozott forgalomba és amely pajkos derűjével a legmorózusabb öreg bácsikat is felvidítja. Az a bájos zene, az a halk muzsika, az a mindenkit felvillanyozó bizsergő érzés, amit ezekből a kottákból a zongora kiboz, az egyenesen bámulatos. Az izléses kiállítású album, amelyből most új szállítmány érkezett, a legújabb kuplékat és a dallamos zene minden válfaját tartalmazza. A cég értesíti mindazokat, akik az albumra előjegyeztek, hogy sziveskedjenek minél előbb annak elvitele felől gondoskodni, mert a nagy keresletből eredő esetleges félreértésekért felelősséget nem vállalhat. A cég telefon-száma: 230

* A szultán. Verő György, a hírneves magyar komponista újra átdolgozta világhírű operettjét, A Szultán-t, amely évtizeddel ezelőtt diadallal járta be az összes színpadokat s nevet és dicső-éget szerzett a magyar szerzőnek. Az új átdolgozásban Besben került színre először A szultán Fedak Sárival a címszerepben. Azóta a fővárosban is nagy sikerrel elevenítették fel az operét. Holnap az aradi színtársulat hozza színre az átdolgozott magyar operettet, amelyre nagy gonddal készült. Az igazgatóság teljesen új kiállításban hozza színre a darabot, amelynek címszerepét Wlassák Vilma

játsza. Roxelánt Dióssy Nusi éneklí. A többi főszereplő a következő: Zalay Margit, B. Szabó, Polgár, Leövey és Boda.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárák mellett az Aranyvirág című bájos muzsikája eperett van műsoron. Este pedig a Szultán-t játsszák másodszor.

* Ünnepi előadások. Hétfőn, Mindenszentek napján két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárák mellett Madách Imre világhírű drámai költeménye, Az ember tragédiája kerül színre. Este pedig rendes helyárák mellett a nagyszerű Elvált asszony van műsoron.

* Rateliff. Az Uránia-színház műsorának egyik rendkívül érdekes és vonzó száma egy történelmi nevezetességű rablóvezérnek, Rateliffnak drámája. Rateliff szerelmes egy várur csodaszép leányába, akinek megkéri kezét, de kocarát kap. Rateliff boszut esküszik. Mária jegyet vált egy lovaggal. Mikor ez tudomására jut Rateliffnek, párviadalra hívja a vőlegényt és agyonszurja. Ép úgy tesz egy év múlva a második vőlegénnyel, aztán beront a szerencsétlen lány szobájába és mikor az irtózáttal utasítja el a rablót, ez tört dőf a leány szívébe és magát is fejbe lövi. A rettenetes dráma láttára eszméletlenül esik össze a szerencsétlen apa. A pazar kiállítású dráma szombaton kerül színre utoljára. 791

Letartóztatott pénzügyőri fővigyázó.

Távirati tudósítás.

Arad, október 29.

Izgalmas jelenet folyt le szerdán délután Szegeden a rókusai állomáson. Négy fegyveres pénzügyőr várakozott a Szabadka felől érkező vonatra. A vonat berobogott s az egyik kocsiból egy pénzügyőri fővigyázó szállt ki. A négy pénzügyőr közrefogta a fővigyázót s fölszólították, hogy kövesse őket a Kossuth Lajos-sugaruton levő laktanyába. A fővigyázó ellenszegült, mire a pénzügyőrök megragadták s hurcolni kezdték a kijárat felé. A fővigyázó kézzel-lábbal tiltakozott, ellenszegült. Az épületes jelenetre összefutottak az utasok s az állomás személyzete, mire a rendőrség is közbelépett. Az egyik rendőr felszólította a pénzügyőröket, hogy adják magyarázatát az eljárásuknak.

A pénzügyőrök erre elmondták, hogy biztosuk utasítására letartóztatták a fővigyázót, aki a pénzügyigazgatóságnál teljesített irodai teendőket s fontosabb ügyek végzésével volt megbízva. Hatáskörébe tartozott az éjjeli mulatóhelyek italmérésének ellenőrzése is és e ténykedése közben számtalan bűnös manipulációt követett el. A mulatóhely-tulajdonosoktól különféle címeken nagyobb összegeket csalt ki s végezetül megszökött, de előbb az egyik mulatóból megszökött egy lányt is.

A fővigyázó a rendőrök előtt tagadta a súlyos vádat. Annyit beismerett, hogy a szolgálatát engedelem nélkül elhagyta s hogy egy lányt megszöktetett, de büntetendő cselekményt nem követett el. A kinos jelenet azzal végződött, hogy a négy pénzügyőr mégis magával hurcolta az ártatlanságát hangoztató embert.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Uzsora nagyban. Egész sereg feljelentés érkezett a budapesti ügyészségre Marton József úgynevezett pénzember ellen, akiről megállapította a hatóság, hogy kereskedőnek és vállalkozónak nevezi magát, tényleg azonban uzsorával foglalkozik, olyan nagy szervezettel, hogy külföldön is szokott üzleteket kötni. A nagy üzletembernek természetesen egész segítő-hada van, amelyből ma ketten kerültek Martonnal együtt a bíróság elé. A sok feljelentés közül egy-két eset ismertetése elegendő arra, hogy kellőképpen bevilágítsunk Marton József üzletrendszerébe. Az első feljelentő Frenkl Sándor dr., a kinek Marton 2000 koronát hitelezett, úgy hogy három hónapra kamat fejében levont 550 koronát, három hónap múlva pedig 100 korona készpénzt adott újabb 500 koronára kiállított váltó ellenében, majd hat hét múlva 300 korona ellenében adott fizetési halasztást. Ordódy Antal káposztásmegyeri lakosnak 902 koronát kitévő ösztöndíjára adott Marton 600 koronát és az ösztöndíjat 6 vette föl. Kozma Bélának 400 korona kölcsönt adott három hónapra, de 100 koronát visszatartott kamat fejében. A kir. ügyészség ilyen és ezekhez hasonló manipulációk miatt uzsora címén vádat emelt Marton József ellen. Vádat emelt az ügyészség Sebestyén Béla szövetkezeti igazgató és Rákos Jakab pénzügynök, mint Marton tetteitársai ellen is. Sebestyén Béla Marton közbenjárására Vargha S. drnak, a vezetése alatt álló „Magyar Kereskedelmi Takarékpénztár” szövetkezetnél 2500 korona kölcsönt utaltatott ki s ebből az összegből különböző címeken 1020 koronát visszatartott. Rákos Jakab pénzügynök úgy került bele az ügybe, hogy Marton az ő közbenjárására koppasztotta meg Epperlein Oszkárt. A vádirat ellen az egész társaság kifogással élt. Ma tárgyalta az ügyet a budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa, amely Marton Józsefet, Sebestyén Bélát és Rákos Jakabot uzsora miatt vad alá helyezte.

§ A perron-jegy kötelező. Érdekes afférban ítélték tegnap a nagyváradai bíróság. Molnár Izidor komádi-i állomásfőnök ez év márciusában összekocant Bagdi Lajossal, akinek sem utazási, sem perronjegye nem volt s mégis a váróteremben tartózkodott. Az állomási főnök felszólította Bagdi Lajost, hogy váltson perronjegyet s mivel a felszólítás eredménytelen maradt, a vendéget kivezettette a váróteremből. Bagdi Lajos ezért hivatalos hatalommal való visszaélés címén feljelentést adott be az állomásfőnök ellen. A nagyváradai bíróság tegnap tárgyalta ezt az ügyet s a vádlottat Fenyő Sándor dr. védő érvelései alapján felmentette azzal az indoklással, hogy az állomásfőnök teljesen az üzletszabályzat értelmében járt el, a mikor a perronjeggyel nem rendelkező panaszost a váróteremből kiutasította.

§ Gyermekbírói tárgyalások. A modern büntetőjognak egyik legszebb alkotása a gyermekbírói létesítése. A büntetőnovellának ez az alkalmazása módot ad az ítélőbíróknak, hogy belátásához képest a bűnöző gyermek neveltetésének és értelmi fejlettségének tekintetbevételével hozza meg az ítéletet, amely mindig enyhe és méltányos és melynek tendenciája mindig ugyanaz: a rossz utra tért gyermeket a becsületes társadalom számára megmenteni. Az aradi gyermekbírói elnöke, Zih József büntető járásbíró ma nyolc ügyben ítélték. Varrólányok, cselédek, inasok és egy diák kerültek a vádlottak padjára, akik valamennyien apróbb lopásokat követtek el. A büntetés minden esetben enyhe és méltányos volt s csupán ott hangzott el súlyosabb ítélet,

ahol visszaeső bűnösök felett kellett ítélni. Visszaeső bűnös pedig kettő volt: egy cselédeány és a diák. Ezeknél a bíróság nem függesztette fel a kiszabott ítéletet, hanem pénzbüntetésre átváltoztatható fogházra ítélte őket.

Bűnös nők.

Az ékszerészek rémei.

*

I. A tolvaj kutya.

Idősebb hölgy állít be egy előkelő ékszeresboltba. Nagyon választékosan van öltözve, csupa csipke a ruhája s a keze telis-tele van gyémántgyűrűvel. Parányi ölebet cipel magával. A kereskedő előzékenyen siet a dáma kiszolgálására.

— Valami nyakláncot szeretnék a Fifi számára — mondja a hölgy.

A kutya-nyakravalók között hamar talál megfelelőt, amelyet nyomban rácsatol a Fifi nyakára. Alku nélkül kifizeti az árát s úgy tesz, mintha távozni akarna, de az ajtóban visszafordul.

— Nézze csak kérem, szeretném kicseréltetni a csattom követ is.

Ezzel megmutatja broche-át, amelyen mogyoró-szemnyi nagyságu szafirok vannak. Ezek helyett gyémántokat kíván.

— Mennyibe kerülne a csere? — kérdezi naiv mosolylyal.

— Oh, azt nem mondhatom meg olyan könnyen. Attól függ nagyságos asszonyom, hogy minő sulyu és minőségű követet választ. Azonnal mutatok néhány szép darabot.

A kereskedő mintegy husz különböző gyémántot rak az asztalra. A hölgy válogat, letéve a karjáról ölebet az asztalra. Egyszerre csak az órájára néz.

— Szent Isten, most mennem kell. Még elkésem! Holnap visszajövök, hogy végleg megállapodjunk.

Azzal elmegy s a kereskedő... két nagyértékű gyémántkövének hiányát konstatálja.

A hölgy több helyen sikerrel próbálkozik. Az ékszeresek azonban rendszerint értesítik egymást az efféle kalamitásokról. Megesett tehát, hogy az említetthez hasonló jelenet után távozó hölgynek a nyomába sietett az egyik kereskedő.

— Pardon... bocsásson meg a gyanúsításért, de két követem hiányzik.

— Hogyan? Csak nem képzelem...

— Sajnálom asszonyom, nem akarom megbántani, de beláthatja, hogy nem engedhetem eltávozni, amíg meg nem találom a két gyémántot.

A hölgy rémüldözött, sirógörcsöt kapott, de hiába. Nemsokára megérkezett a titkos rendőr, akit telefonon hívtak oda s alapos motozás következett. A hölgy immár maga követelte, hogy vizsgálják meg. Kész volt akár a levétközésre is. Ruhájának minden egyes fodrát is megvizsgálták, de a gyémántokra még sem akadtak rá. A kereskedő végre is kénytelen volt bocsánatkérések között utójára engedni.

A detektív azonban nem hagyta annyiban a dolgot s folytatta a nyomozást a hölgy lakásán. Megvesztegette a szobaleányt s érdekes eredményre bukkant. Másnap elvitte az ékszeresnek a két gyémántot. Kiderült, hogy az ölebet nyelte el a boltban. A parányi King Charles-fajbeli kutya be volt tanítva erre s huzamosabb ideig szép hasznót szerzett az urnőjének.

*

II. Schwartzter Ottó szanatóriumában.

Egy budapesti ékszerészt a következő merész játék károsította meg egy alkalommal harmincöt-ezer korona erejéig:

Napfényes délelőtt elegáns fogat állott meg az üzlet előtt. Fialat, rendkívül szép urihölgy szállt

ki a kocsiból s belépett az ékszeres boltjába. Brilláns nyakláncot és csattot keresett. Az ékszerész udvariasan maga sietett a hölgy kiszolgálására és némi válogatás után a dáma három darabot külön tételt.

— Szeretném, ha a férjem is látná, mielőtt megvásárolom — mondta. — Elküldhetné kérem a lakásomra ezt a három nyakláncot?

— Mindenesetre, asszonyom.

— Én babarci Schwartzter Ottó orvostanár felesége vagyok.

Az ékszerész meghajolt; egyik legkitünőbb hangzású név volt az, a melyet hallott.

— Parancsolja asszonyom, hogy azonnal elküldjem?

— Kérem, igen. Nézze csak, — mondta hirtelen a hölgy — ha a segédje ráér, elviszem magammal a kocsimban. Épen férjemhez megyek a szanatóriumba.

— Ha megengedi asszonyom, hogy a segédem elkísérje, azonnal indulhat.

Néhány perccel később a segéd három nyakláncot a zsebében, helyet foglalt a hintóban a szép hölgygel szemben.

...Egy órával e jelenet előtt ugyanez a hölgy, aki persze nem volt Schwartzter felesége, ellátogatott Schwartzter tanár ideggyógy-szanatóriumába. Előkelő hangzású és bárói címerrel ékes névjegyen jelentette be magát.

— Tanár ur, — mondta a hölgy — kétségbe vagyok esve. A férjem erős idegbajban szenved, de bízom abban, hogy kiváló tudománya megmentheti őt.

— Hozza el báróné a férjét, majd megnézem.

— Oly különös a hóbortja! — panaszkodott a hölgy. — Az a rögeszméje, hogy valaki ellopta az ékszereit s félelmesen indulatos lesz, ha eszébe jut az ékszere. Ha ráér tanár ur, elhozom ide a szerencsétlent; de kérem, én nem tudom nézni, ha ön majd megvizsgálja őt.

— Legyen nyugodt, asszonyom, a kegyed jelenlétére nem lesz szükség.

— Tehát egy óra múlva, tanár ur.

És egy órával később a hölgy hintaja megérkezett a szanatórium elé. Az ékszerészsegéd kiszállott, hogy a jeles tanár feleségét az épületbe kísérje. Az inas nyomban bevezette őket egy üres szalonba s a hölgy hollyel kínálta meg a segédet.

— Néhány percig legyen szives türelemmel lenni — mondta a hölgy. — Addig bemegyek a férjemhez és megmutatom neki az ékszert...

A segéd várt. Csakhamar benyitott hozzá az orvos és megveregette a vállát:

— Hát hogy van, báró ur?

— Tessék?!... Schwartzter tanár urhoz van szerencsém?

— Igen, természetesen, én vagyok.

— És az ékszereim...

— Megkerülnek barátom. Majd megtaláljuk az ékszereit.

A segéd rémüldözni kezdett, heveskedett is, de ezzel csak azt érte el, hogy valóban örültek hitték s mint dühöngőt cellába zárták. A mikor órák múlva sem tért vissza az üzletbe, a gazdája keresésére indult s így tudódott ki a vakmerő szélhámosság.

A hölgy azonban már nyomtalanul eltűnt.

TANÜGY.

(—) Magánvizsgálatok. Az ujszentannai áll. polgári fiúiskolában f. évi december hó utolsó hetében lesznek a magánvizsgálatok. A kérvények beadásának határideje november 10-ike. Szabó Béla, igazgató.

Forrongás a görög hadseregben.

Ultimátum a kormányhoz.

Távirati tudósítás.

Arad, október 29.

Görögország tengerészeti tisztjei között forrongás és elégtelenség van. Egy katonai liga alakult a sérelmek orvoslására. A liga a kormányhoz már kedden ultimátumot intézett, amelyben azt követelte, hogy a kormány bizonyos nagyobb állásokat szüntessen meg, amelyek részben fölöslegesek, részben pedig oly tehetetlen emberekkel vannak betöltve, akik a flotta reformját lehetetlenre teszik. A liga azt követeli, hogy a kormány szüntesse meg az ellentengernagyi állást, amelyet György herceg tölt be, továbbá két altengernagyi állást, hat hajókapitányi állást és kilenc más tiszti állást. A liga azt kívánja továbbá, hogy a kormány öt esztendőre függessen föl minden előléptetést. A kormány eleinte kifogásokat tett a követelések ellen, de végül mégis engednie kellett, mert a katonai liga ultimátumában csak huszonnégy órai határidőt engedett. Ez a határidő szerdán járt le. Ez a ligának már negyedik vagy ötödik ultimátuma s nyilvánvaló, hogy a liga az egész közigazgatási reformot ultimátumokkal akarja megvalósítani, mert attól fél, hogyha a parlamentre bizza a közigazgatás reformját, akkor ebből nem lesz semmi és a liga által keresztülvitt katonai reform el is fog tűnni.

Mai távirataink ezek:

A miniszter cáfol.

Athénből táviratozzák: A tengerészeti miniszter megcáfolja különböző lapoknak azon jelentését, amely szerint tengerészeti tisztet azzal fenyegetőztek, hogy hatalmukba kerítik az arzenált, ha nem teljesítik azon követelésüket, hogy az idős magasabb tiszteket, akik nem végeztek tengerészeti iskolát, bocsássák el. A miniszter konstatálja, hogy az illető tengerésztisztek nem fenyegetőztek, hanem egyszerűen előterjesztették erre vonatkozó kívánságaikat. A kormány törvényjavaslatot fog benyújtani a kamarának a korhatár leszállítása dolgában. E törvény 20 tisztet fog érinteni.

A kormány enged a tiszteknek.

Athénből jelentik: A tengerésztisztek követeléseit tegnap hosszú értekezlet tárgyát képezték György király, a miniszterelnök és a tengerészeti miniszter között. Este a tengerészeti miniszter magánúton közölte néhány tengerésztiszttel, hogy követeléseiket a kormány elfogadta. A tengerészeti miniszter ellenezte a tisztek követeléseit, mert nincs ingyére, hogy az idősebb tiszteket, kik közül sokan iskolatársai voltak, az előterjesztett követeléseknek megfelelőleg elbocsássák. A tengerészeti miniszter ennek következtében tegnapelőtt fel is ajánlotta lemondását, mire a katonai liga részéről felkérték a miniszterelnököt, hogy beszélje rá a tengerészeti minisztert lemondásának visszavonására, amely rábeszélő kérésnek a miniszterelnök sikerrel eleget tett. A tengerészeti miniszter visszavonta lemondását. A minisztériumban most olyan törvényes intézkedéseknek a formulázásán dolgoznak, melyek alapján azokat a tiszteket, akiknek az eltávolítását követelik, el lehetne távolítani, anélkül, hogy ez az ő személyük ellen irányuló intézkedésnek a látszatával bírna. A korhatár pusztán lejjebbállítására nem volna elegendő, mert ebben az esetben a tehetségtelen fiatalabb tisztekkel nem lehetne végezni. Ezt tehát a hiányos állások eltörlése vagy pedig a fiatalabb tisztek képességének megvizsgálása által akarják elérni.

Lázadó katonák.

Athénből táviratozzák: A katonatisztek között elkerülhetetlen a szakadás. A Zorbár ezredes vezetése alatt álló csapat egyelőre nyugodtan várja

a fejleményeket és teljesen mérsékelt magatartást tanusít. Ezzel szemben áll a Simbrokatiz vezetése alatt álló csapat, amely feltétlenül követeli a kormány eltávolítását. Ez a csapat a dinasztia ellen is mozgolódik.

Athénből táviratozzák éjjel: Tipaldisz tengerésztiszt azzal fenyegetőzött, hogy a tengerész-altisztekkel egyesülve birtokába keríti az arzenált. A kormány elrendelte Tipaldisz letartóztatását. A katonai liga, mely eddig a királyellenes mozgalmat szította, Tipaldiszt árulónak nyilvánította és minden érdekközösséget megszakitott vele. Tipaldisz egy torpedóhajóval és körülbelül 300 tengerészkatonával a szalamiszi arzenált birtokába vette és a kormány ellen készült fordulni. A liga kommunikéje azonban nagy hatással volt a lakosságra és a katonaságra s a kormánynak sikerült Tipaldiszt és a lázadásnak még egy vezetőjét letartóztatni. Az egész városban óriási izgatottság uralkodik.

A szépasszony ura.

Parasztdráma.

Távirati tudósítás.

Arad, október 29.

Székelyhid közelében — mint Kolozsvárról táviratozzák — Kőbölkut községben, véres parasztdráma tartja izgatottságban a lakosságot. Kegyetlen számítás e sötét dráma mozgató rugója. Senki felé a szereplők közül az emberek szimpatiaja nem szállhat; egy szerelmesvérű falusi démon a szeretőjével megölette az urát, aki vagyonos volt és gyengeelméjű, tehetetlen ember.

Ifj. Kocsis Sándor az áldozat. Tegnap este történt, hogy Kocsis tíz éves fiával a korcsmába ment, ahol pálinkát vásárolt. Amint a korcsmából távozott, alig haladt az ajtótól 10 lépésnyire, a sötétből egy karó nyult feléje hátulról s az ismeretlen támadó oly súlyosan vágta fejbe Kocsis Sándort, hogy eszméletlenül rogyott össze a szerencsétlen. A gyereke megremült ordítózással kiáltott segélyért, mire egyik közeli pincéből többen elő is jöttek és hazavitték lakására Kocsis Sándort.

Eszmélete többé nem tért vissza a boldogtalan embernek s mire a székelyhidi járásorvos megérkezett, már csak a halált konstatahatta. A község előljárósága nyomban jelentést tett a kir. ügyészségnek s a nyomozás megindult.

Az orgyilkosságnak sötét háttéré van. Ez a Kocsis Sándor, falusi fogalmak szerint, szinte dús gazdag ember volt, de az utóbbi időben gyengeelméjűség lepte meg. A felesége, Boros Zsuzsanna még fiatal asszony és nem volt titok a falu előtt, hogy bizony ő kárpótolta magát és türe, hogy vigasztalják. Különösen Kovács Ferencet tüntette ki kegyeivel a gazdag asszony, ki minél jobb módra törekedett, hogy élhesse világát. Nemrégiben rá is vette félkegyelmű urát, hogy irassa rá minden vagyonát, ami meg is történt.

Ezekből a körülményekből azt következteti a csendőrség, hogy a bűnös nem lehetett más, mint Boros Zsuzsanna és a kedvese, Kovács Ferenc. A székelyhidi csendőrség utasítást is kapott a kir. ügyészségtől, hogy Boros Zsuzsannát és Kovács Ferencet tartsa őrizet alatt. Holnap reggel száll ki ugyanis a helyszínére a vizsgálóbíró, hogy a rejtélyes ügyben a vizsgálatot megkezdje és jelen legyen a halott boncolásánál.

A nyomozó csendőrségnél egy tanu is jelentkezett már, aki elmondta, hogy ő a gyilkosság előtti időben látott valakit egy doronggal ügyelegni a korcsma körül, de nem figyelte meg, hogy ki volt az. A csendőrség a nyomozást folytatja.

Motoros-szerencsétlenség.

Elítelt kocsis.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 29.

Román Vilmos motorkocsi-vezető és Szilasi József kocsis állottak ma az aradi királyi törvényszék előtt közveszélyű cselekmény elkövetésének vádjával terhelve. Román Vilmos motorvezetőt azzal a kötelesség megszegésével vádolta az ügyészség, hogy mint az aradhegyaljai motoros-vasut társaság motorvezetője, a 222. számú motorvonatsak az átjáróhoz való közeledtekor sippal és csengetéssel jelt nem adott, a vonatot nagy sebességgel vezette, úgy, hogy a barackai kőbányánál a 67. és 77. szelvények közötti ut átjárójánál a barackai állami szőlőbirtok tulajdonát képező kocsit és az abba fogott két lovat, amelyeket Szilasi József kocsis az ut átjáróján éppen keresztül akart hajtani, elgázolta.

Szilasi Józsefen kívül a kocsin ültek még Wettstein Jenő áll. szőlészeti felügyelő felesége, Szluha Margit írónő és három kis gyermek, ugymint: Wettstein Lilike, Csajthay Ferike, Csajthay Ferenc fővárosi szerkesztő fia és Wettstein Annuska, akik a motorossal történt összeütközés folytán a kocsiból a kocsisal együtt kiestek és közülök Szilasi József, Wettstein Lilike és Csajthay Ferike 8 napon tul, 20 napon belül, — míg Wettstein Jenőné és Wettstein Annuska 8 napon belül gyógyult testi sértéseket szenvedtek. Az összeütközés és hirtelen fékezés folytán a motor kisiklott és úgy ez, mint a sinek és a talpfák megrongálódtak. A nyomozás során minden kétséget kizárólag megállapítást nyert az, hogy az elgázolt kocsi Paulis felől Máriaradna felé ment a motoros sinjei mellett párhuzamosan húzódó országúton; a motoros Gyorok, illetve Paulis felől ment Radna felé s hogy a sineken átvezető utátjárónál sem az eset alkalmával sem azéta olyan korlát vagy sorompó nem volt és nincs, amelylyel a vonat közlekedésekor a sineken való átkelés a sorompó vagy korlát leeresztése által megakadályozható volna.

A mai főtárgyaláson Szilasi József az ügy lényegére vonatkozóan azt adta elő, hogy ő az országúton lépésben illetve csendes trappban hajtott és hogy mielőtt az utátjáróra befordult volna, szét nézett, hogy a motoros nem jön-e? Midőn a lovak a sinekre már felmentek, hirtelen és villámsebességgel ott termett a vonat, mely a hátuk mögött jött. Így történt az összeütközés. Ő a motoros zörgését nem hallotta, sippal, csengetéssel a motoros jelt nem adott.

Ezzel szemben Román Vilmos vádlott motorvezető és Rutkai János tanu, akik a motoros vonatot vezették, azt adták elő, hogy a kocsi állandóan csak néhány lépéssel haladt előttük az országúton, velük illetve a motorral egyforma sebességgel és az átjáróra való bekanyarodása a kocsinak oly váratlanul és előttük oly kis távolságra történt, hogy az összeütközés kikerülhetetlen volt. Az átjáróhoz való közeledésük alkalmával csak a megengedett sebességgel mentek, már 150—200 méterről Román Vilmos többször sippelt adott, Rutkai János pedig csengetett és mind a ketten fékeztek.

A bíróság Krenner Zoltán dr. védelme után Román Vilmost a vád alól felmentette, míg a kocsis, Szilasi Józsefet, bűnösnek mondotta ki a közveszélyű megrongálás vétségében és ezért egy havi fogház- és 100 korona pénzbüntetésre ítélte.

HIREK.

— **Báró babarci Schwartzter Ottó.** A király a magyar szent korona országainak Vörös Kereszt Egyesülete Erzsébet-kórházának fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül babarci Schwartzter Ottó dr. főrendiházi tagnak, m. kir. udvari tanácsosnak, az egyesület főgondnokának és központi megbízottjának, valamint törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot díjmentesen adományozta.

— **A trónörökös a német császár vadászatán.** Berlinből táviratozzák: A hannoveri udvari vadászatok alkalmából, melyekre Vilmos császár meghívta Ferenc Ferdinánd trónörökösét, e héten hatszáz darab dämuvad bekerített helyre szállítottak.

— **Idősb Löcs Rezső temetése.** Igaz részvét megnyilatkozása mellett temették el ma délután idősebb ménesi Löcs Rezső nyugalmazott adófelügyelőt. A temetésen, mely a felsőtemető halottsházából történt délután három órakor, a gyászoló Löcs-, Haberéger-, Steiner-, Verbos- és Gutzjahr-családokon kívül Aradváros előkelőségének számos tagja volt jelen. A közönség sorai között voltak többek közt Embey István helyettes pénzügyigazgató vezetése alatt az aradi királyi pénzügyigazgatóság küldöttsége, továbbá Lippner Károly honvédeztárs, Keresztes Gyula dr., Sarlot Domokos, Ottenberg Tivadar, Ring Géza, Nesnera Aladár, Domány József, Hoffmann Antal, Maresch Gyula, Domonkos Lajos, Koszka Emil, Zerkovitz Rezső stb. A gyász-szertartást Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök végezte. A családtagok, barátok és tisztelők számos koszorút helyeztek a ravatalra.

— **A rendőrök és tűzoltók fizetésrendezése.** A legutóbbi városi közgyűlésen a tanács által benyújtott fizetésrendezési javaslatot főként abban a részében kifogásolták, amely a rendőrlegénység és tűzoltóság törzsfizetését azon a címen, hogy lakbért kapnak, az eddiginél is kisebbre szabta. Amint hírlik, a tervezetnek ezt a hibáját orvosolni fogják, olyan módon, hogy a rendőrlegénység és tűzoltóság nem kerül a fizetési osztályokba, hanem külön státust fog alkotni. A törzsfizetést fölemelik, ellenben a lakbért kisebbre veszik, még pedig olyan összegekbe, amelyek az érdekelt lakásviszonyainak körülbelől megfelelnek. Ez a fizetésrendezés azért kedvezőbb a rendőrségre és tűzoltóságra, mert a nagyobb törzsfizetés révén nagyobb nyugdíjat kapnak és az így megállapított összefizetés is nagyobb az eredetileg tervezettnél.

— **Román tornaegyesület Aradon.** Az aradi tornaegyesületek száma a legközelebbi jövőben egygyel szaporodni fog. Az aradi román ifjuság — mint a „Tribuna” írja, — egy román tornaegyesület szervezésén fáradozik és az előkészítési munkálatok már előrehaladt stádiumban vannak.

— **A novembri mértékhitelítés.** Az aradi kereskedelmi testület elnöksége közli, hogy november első felében a következő utcákban lakó mértékhitelítendősek kerülnek az időszakos mértékhitelítéses sorrendjére: November 2. d. e. Taokóka tér, kereskedők, keleti oldal; d. u. nyugati oldal. November 3. piaci hentesek. November 4. piaci kofák, Vörösmarty-utca, Zsnyai utca. November 8. Alsó-Márospart, Beresényi Miklós-utca, Bocskai utca. November 9. d. e. Csönvics utca, Damjanich utca; d. u. Határ-utca, Óvár-utca, Óvár-utca, Part-utca. November 10. d. u. Szent-Imre-utca. November 11. d. e. Szentpál-utca; d. u. Tóskóly Imre utca. November 15. Hód-utca. — A további sorrendet annak idején fogják közölni a testület elnöksége.

— **Ünnepi hangulatok** A rózsá-illatos nyári-éjszakák misztikus félhomálya helyett immár az enyészeti árnya borul a haldokló természetre, amely bágyadt színeivel is fenségesen szép. Talán még a legridegebb szivben is érzelmeket ébreszt és emlékeket kelt. A melánkólia ködfátyolával bevont őszi kép olyan, mint egy szép, de szomorú menyasszony, aki csak azért lép az oltár elé, hogy szülei óhajának és a házasság kötelmeinek eleget tegyen; remegő szíve mélyén azonban még e magaslatos pillanatban is eltemetett, édes álmának eszményképét gyászolja... Rózsá-illat áradata... ah! milyen bűvös, milyen mámorító volt a nyáron. De az őszi-rózsá, a krizantémum és a többi késői virágok csak a virágzás gondolatát tartják fenn még bennünk. Ti boldogtalan, elkésett virágok, a ti elenyészésetekkel megszűnik a természet szivverése is és bezárul az elhervadt élet koporsója. Dal és verőfény a virágok élete és mikor ez már nincs többé: szenderegő álmra hajtják fejcséjköket, amely édes álomból a tavaszi szellő langyos lehellete, a harmat euyhe cseppje és a napsugár kéjes csókja ébreszti fel újra. Hogy a fák elfonyadt lombjai lehullottak, a nyár vigan füttyörésző madarai is elmentek oda, hol örökös napsugár, illatos lég s az örök derűs ég várja őket. A fák ágain végig leng a lombhervasztó őszi sóhaja, mely oly szomorúan zug-bug, mintha csak elmúlásunk gyászpanaszát sirná el. Szivetrázó akkordjai hol mélabusan, hol vadul törnek ki s ilyenkor a földről felkavart száraz levelek a sikongó szél szárnyain kísérteties táncot lejtenek... Az elmúlásnak ez a képe egy-egy percre borzadályllyal is tölt el bennünket, de csakis egy percre, mert a másikban már égi gyönyörrel közeledik felénk hitünknek fénylő csillaga, mely erőt és vigaszt nyújt életünk legválságosabb pillanataiban is. Milyen rejtelmes egy út is az, amelyen a hittel telt lelkek haladnak, hogy földi hüvelyüknek az anyaföld porának szülte keserűségeit eloszlatva, megállapodjanak az örökkévalóság szent kapuja előtt. És amíg szivünkkel így behatolunk a vallás misztériumaiba a hitélet csodáinak véghetetlen sorozata tárul lelki szemünk elé; így ama meggyőződésre jutunk, hogy hiábavaló minden okoskodás, mert a hitben él csakis a vigasz sugara. (G. P. E.)

— **Egressy Gábor leánya meghalt** Budapesti tudósítónk jelenti: Özvegy Teleky Károlyné született Egressy Etelka, Egressy Gábor lánya, ma Budapesten meghalt.

— **Megtámadott detektívek.** Berlinből táviratozzák: Az itteni rendőrség megtudta, hogy egyik külvárosi házban egy cigány tartózkodik, aki két évvel ezelőtt Stettinben egy másik cigányt meggyilkolt. Több detektív elment a lakásba, ahol több cigány lányokkal mulatozott. A társaság nem akarta megengedni, hogy a gyilkost letartóztassák és amikor a detektívek a cigányt megfogták, a többiek rávetették magukat a detektívekre és kitépték kezükből a letartóztatott embert. Az asszonyok mint a furiák támadtak a detektívekre, akik erre revolvert rántottak elő és nagy dulakodás között újból elfogták a gyilkost és megkötözve elvitték. A gyilkos utközben bevallotta tettét és elmondta, hogy két év óta nőruhában bujkált Berlinben.

— **Utazás a vonat tetején.** Czapszki Julián riki (Oroszország) lakatos és Fridman Jarosláv jaroslávai (Lengyelország) cukrászsegéd, munkahelyén, gyalog indultak Petroszentől hazafelé s miután pénzüik nem volt s nagyon elfáradtak, Batucán észrevétlenül felszálltak az ott állomásozó 607. számú személyvonat tetejére s Berzováig kellemesen utaztak, ahol a holdvilágításánál észrevették s leszállították őket s a berzovai esendőrjárnak átadták, mivel nem tudták magukat kellően igazolni annál is inkább, mert csak oroszul beszéltek. Letartóztatták őket s bekisérték a radnai kir. járásbíró-sághoz.

— **Haverda Mariska budapesti „jóakarója.”** Haverda Mariska a szabadkai törvényszék fogházában ül és várja a bíróság ítéletét. Amíg arról folyik a vita, a beszéd, hogy felmentik-e, elmarasztalják-e az esküdtek Magyarország legérdekesebb asszonyát, addig megmozdult valakinek a keze és keményen, meggondolatlanul, a legteljesebb lelkiismeretlenséggel odavágja az ítélkező, mérlegelő bírónak a véres, kiméletlen szavakat: „öld meg!”

Egy levelezőlap érkezett a tegnapi postával dr. Dekker Gyulának, a szabadkai törvényszék elnökének a címére. Ez állt rajta kívül:

Nagyságos

Törvényszéki Elnök urnak

Szabadka.

A levelezőlapot iktatták, számmal látták el és mikor látták, hogy a Haverda-ügyre vonatkozik, csatolták a bűnügy irataihoz és átküldték Saláky doktornak, a főtárgyalás elnökének. A levelezőlapot Budapesten, a 72. számú postahivatalban adták fel és ez állt rajta:

Haverda Mariskát kössék fel! Ő bujtotta fel a többieket a gyilkosságra. Mi tudjuk, hogy ő főzte ki a tervet. Fel kell kötni ezt az asszonyt.

A levél természetesen nincs aláírva. A betűk nem az egyszerű ember ákom bákompjai, a vonások kiirtak és folyékonyak, úgy, hogy itt nem valamilyen elvakult egyén apró, jelentéktelen véleményéről van szó, hanem valamilyen jól öltözött, iskolát járt, tanult ember olthatatlan gyűlöletéről. Hogy ez a rettenetes boszuvágy miért irányul éppen Mariska felé, azt nem lehet tudni. Sejtteni lehet. Ilyen szörnyű haragra csak azok képesek, akik valaha szerettek...

— **Letartóztatták a lakodalman.** Borus Imre hajduházi legény szerelmes volt egy szép parasztleányba. De szegény volt Borus Imre, mint a templom egere, így pedig nem lehetett még csak reménye sem ahhoz, hogy szíve választottját hozzáadják. A sorsa azonban összehozta Nagy István eszímadiával, akinek elpanaszolta a baját.

— **No ne félj semmit cimborám, majd segíték én rajtad** — mondotta Nagy István. — Tanácsolok neked valamit, sőt tudod mit? nem is tanácsolok, hanem nyélbe ütöm én az egész dolgot, csak bízd rám. De mindenbe bele kell egyezned.

Nagy István aztán hozzá is látott a munkájához. Először is okmányokat hamisított, amelyek a diszpenzáció engedélyezéséről szóltak. Aztán az egész községben elhíresztelte, hogy Borus Imrének sok pénze van az árva-pénztárban, a melyet a lakodalom után fog megkapni, mert azután már nagykorúnak tekintik s kiadják neki. A mesét el is hitték. A leány szülei is elfogadták most már vejjükül Borus Imrét. Kitűzték a lakodalom napját. Borus Imre nagyban készült a lakzhoz. Kölcsönöket vett fel. Hogyne hiteleztek volna neki, mikor hallották, hogy milyen vagyonos fiatalember. Az egyik adós azonban valahogyan rájött a turpisságra s jelentést tett az esetről a esendőrségnek. Javában folyt a lakodalom, a dinom-dánom, a mikor a esendőrök egyszer csak betoppantak s a leány szülei és a díszes vendégkoszoru nagy meglepetésére letartóztatták az álvőlegényt, Borus Imrét és jeles társát, Nagy Istvánt. A két szélhámost bekisérték a debreceni ügyészséghez.

— **Lóvasutjáratok a temetőbe.** Mindenszentek napján, november hó 1-én a lóvasut külön kocsikat járat az indóházról a temetőig és vissza. Egy egy menetnek 10 fillér a viteldija. 4091.

— **Vesztett ember a vonaton.** Nagyváradról jelentik: Cséhtelek községben iszonyatos tünetek között tört ki a viziszonnyal Súlyom Gábor 63 éves juhászgazdán. A veszettség áldozatának borzalmas sorsáról megdöbbentő részleteket írunk. Súlyom Gábor öt gyermeknek az apja, s a családja mindezekig nem tudta, hogy milyen rettenetes veszedelemben jutott az öreg ember. Körülbelül egy hónap előtt megharapta egy veszett kutya. Az öreg juhász nem sok jelentőséget tulajdonított a dolognak. Aznap este még ellátogatott a kocsmába és egy kicsit becsipve ment haza. Hozzáértőzőinak állítása szerint aztán mégis csak elment a körvoshoz és megmutatta a sebeit. Elmondta azt is, hogy kutya harapta meg, de az orvos állítólag nem vette komolyan az egész esetet s azt mondta a megmaradt embernek, hogy *részen utította meg magát s az a seb nem kutyaharapás.* Nem tudják, megtörtént-e ez ilyen formában vagy sem, de mindenesetre a következmények azt követelik, hogy szigorú vizsgálatot indítsanak az orvos ellen, mert ha tényleg megtörtént, hogy az öreg embert elutasította a sebével, akkor az orvos a felelős a rettenetes következményekért. Mert Súlyom Gábor állítólag az orvos utasítása nyomán hazament és flastromot ragasztott a sebre, amely be is gyógyult. De Súlyom Gáboron váratlanul kitört a viziszonnyal. A rettenesen rohamok az egész családot veszélyeztették s csak a véletlennek köszönhető, hogy a dühöngő ember a családjában kárt nem tett. Most aztán, mikor a szegény emberen a veszettség félremagyarázhatatlan tünetei jelentkeztek, az orvos intézkedett, hogy szállítsák Budapestre a Pasteur-institutba. Tegnap délelőtt indították utnak, de mikorra a püspökladányi vasuti állomásra értek, Súlyom Gáboron a *kupéban rémes rohamok törték ki.* A pályaudvaron nagy izgalmat keltett az üvöltő és kinjaiban fetrengő ember, akire, hogy másokban kárt ne tehessen, kénytelenek voltak kényszerzubbonyt adni. A szerencsétlen ember a vasuti állomáson egy félórát kinlódás után meghalt. A peronon nagy tömeg nézte végig haláltusáját. A veszettség áldozatát Püspökladányban temették el.

— **Vásári lopások.** Poroch András ménesi gazda tegnap bejött az aradi vásárra. Este a Zrínyi-utcában találkozott két emberrel, akiknek egyikéke Radics Kálmánnak, a másik Radics Istvánnak mondta magát. Felajánlották Porochnak, hogy egy jó fekvő helyet mutatnak neki és elvitték a Széna térre, ahol mind a hárman egy istállóban meghaltak. Reggel 3 órakor felébredt Poroch és észrevette, hogy két társa, valamint a 160 koronát tartalmazó erszénye eltűnt. Jelentést tett a rendőrségnek s egy detektív Keveresán István személyében már ma délelőtt letartóztatta az egyik tettest. Ez elmondta, hogy nála csak egy korona van, a többi pénzt társa, Radics Kálmán vitte el, aki Nagylakra szökött. A rendőrség telefonált az ottani osztrák rendőrségnek, amely Nagylakon le is tartóztatta Radicst, akinél megtalálták a lopott pénzt. Mindkét tolvajt letartóztatták. A mai vásáron még egy-két kisebb lopás is történt.

— **Rablás — nappal.** A budapesti rendőrség letartóztatta Hauslick Pál 23 éves napszámost, aki a Salétrum-utcában a munkásközvetítő előtt hátba szurta és megrabolta Grosz Jakab boltiszolgát. A rablás így történt: Grosz munkára jelentkezett a közvetítőben. Amikor kijött, látta, hogy a Salétrum-utcában többen pénzzel játszanak. Ő is közéjük állt, amikor pedig megunt a kártyajátékot a falhoz vágdosni, monoklinak tett föl egy koronát. Hauslick meglátta a koronát, nekiugrott, s védekezett, mire Hauslick hátba szurta és így vette el a koronát. Mindez pedig délelőtt történt, világos nappal, Budapesten a Salétrum-utcában, az Urnak 1909-ik esztendőjében.

— **Letartóztatott leánykereskedő.** A budapesti rendőrség letartóztatta Molnár Jánosné, született Varga Julia nevű 38 éves asszonyt, Molnár János máv. díjnok feleségét, leánykereskedés miatt. Molnárné Rákospalotán, Tavasz-utca 26. szám alatt lakott, ahol szabad óráiban leánykereskedéssel foglalkozott. Lakást adott cseléd- és pincérleányoknak és ezeket azután rábirta, hogy vidékre, éjjeli mulatókba menjenek. Molnár Jánosné M. Róza pincérleány panasza alapján tartóztatták le. M. Róza Molnárnénál lakott és Molnárné vállalkozott arra, hogy pénztárosnői állást szerez neki egy barettyóujfalusi kávéházban. Elutazott a leány, azt éjjel betette egy házba, a leány csak reggel tudta meg, hogy Veress Imréné nyilvános házába került. Nem akart megmaradni, de nem engedték el, amikor pedig fenyegetőzött, hogy lármat csap, Molnárné a következőket mondotta neki:

— Édes Rózsikám, ne okoskodjál! Látnod, szegény asszony vagyok, sok az adósságom és száz koronát kapok érted. Nagyon jó dolgod lesz itten, szerzel pár száz koronát és én akkor férjhez adlak. Már sok leányt adtam így férjhez.

Róza tudta, hogy úgy sem engedik, tehát megnyugodott. Néhány hét múlva eladták egy másik nyilvános házba. Innen sikerült megszöknie és Budapestre ment, ahol megtette a följelentést. A rendőrség letartóztatta a kerítőnőt.

— **Gyermek a máglyán.** A szegedi honvédszázad kaszárnyájában megdöbbentő szerencsétlenség okozója volt egy gyöngélműjű fiú, Magyar Mihály kantinos Miklós nevű fia. A tizennégy éves gyerek, akit betegsége miatt iskolába sem lehetett járattatni, gyújtogatási mániában szenvedett. Állandóan gyufával, tüzzel játszott s minduntalan attól kellett tartaniok a hozzátartozóknak, hogy a tűzben gyönyörködő kedvtelisével valami bajt okoz. Övták is lehetőleg attól, nehogy gyufát kapjon a kezébe, mert szokása volt félrevonulni valami rejtett helyre, ahol lázas örömmel nézegette a gyújtók föl pattanó lángját. Szerdán délelőtt a fiú sokáig feküdt külön szobában az ágyában. A hosszú heverés nem tűnt föl a szülőknek, mert más alkalomból is hozzászórtak már ahhoz, hogy a gyöngélműjű, beteg gyerek egész délelőttöt töltött az ágyban. Jobban is szerették ezt, mert nem kellett rá annyira vigyázni, mintha szabadjára hagyva kóborolt. Sőt az ajtót is rázárták, mint az szerdán is történt. Dél felé az ajtó szobából rémes sikoltozást hallottak Magyarék. A kaszárnyában az el nem foglalt huszárok is összefutottak. A fiú szobájából az ajtónyíláson keresztül füst tódult ki. Fölnyitották az ajtót. A belépők megdöbbenve látták, hogy az ágylángokban áll s rajta a fiú, mint valami máglyán, jajgatva ugrál. A fehérneműje is lánggal égett. A fiú rémesen kiáltott. Pokróccokkal fojtották el a tüzet. Mire a beteg fiút az ágyról levehették, egész teste iszonyuan összeégett. A kórházba szállították, ahol szerda déltől egész esütörtök hajnalig szenvedett. Hajnalban a halál megváltotta kinjaitól.

— **Születések, halálozások.** Az aradi anyakönyvi hivatalban október 29-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Csapó Lajos máv. mozdonyfűtőnek Etel nevű leánya, Dávid Zámfir cipészsegédnek Aurél nevű fia, Krizsán Lajos városi kertészsegédnek Margit nevű leánya. Meghalt: Lestyán Irén 2 hónapos leány, özv. Kimpfián Flóráné 90 éves magánzónó, Krizsán Margit 6 hónapos leány, Palotás Mihály gyári munkás, Németh Mihály 63 éves géplakatos.

— **Kossak esász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme.** Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— **Perzsa szőnyegraktáramat a Neuman-palotában Széchényi-utcai oldalon megnyitottam.** Szives pártfogást kérek. Tisztelettel Schwarcz Zsigmond. 3811

— **Uri hölgyközönség szives figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Málnás-crém szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél, Berzova kapható.** 4077

— **A nagyközönség szives figyelmébe ajánljuk Nádler Lajos Andrassy-tér 20. szám alatt levő uri és női divatruházat, hol teljesen friss árúk közismert olcsó árakban kaphatók.** 3706

— **Francia likörök legbiztosabb készítésére, — bázilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál.** 17

TARKASÁGOK.

★

(A fiakkeros.) A minap a budapesti rendőrség sulyosan elítélt egy fiakkerost, mert gorbombán beszélt az egyik utassal. A bérkocsisok ezért most már óvatosabbak és ha meg akarnak valakit sérteni, úgy teszik, hogy abból baj ne legyen.

Az egyik aradi bérkocsis például ravasz módon cselékedett ma. Valaki azt mondta neki, hogy szeretne a testvére sírjára koszorút tenni, de az utat a temetőig kocsin akarja megtenni.

— **Meenyibe kerül a fuvar? —** kérdezte a kocsistól.

A fiakkeros végig mustrálta a „pasast” s miután nem sokat nézett ki belőle, ezt mondta:

— **Nyolcvan krajcár a temetőig.**

— **Az sok.**

— **De ha kint marad, a felét fizeti.**

★

(Okos gyerekek.) Aki szorgalmasan foglalkozik a gyermek tréfák gyűjtésével, a következő apróságokat küldte be nekünk:

A rossz Palit hiába intette az apja, hogy viselje magát jól, ő továbbra is huncutkodott. Végre a papa elmadrágolta a gyereket, aki nem sirt emiatt, hanem fölemelte a kezét, hogy visszaüsse a megfenyítőjét.

— **Nem szégyenled magad, —** mondta az apja — a szülődet visszaakarod ütni. Hát mit tanít a tiz parancsolat? „Tiszteld apádat és anyádat, hogy hossza életü légy a földön.”

Amire a gyerek ravaszkodva felelte:

— **Apám, én már meguntam az életemet...**

★

A korszón nagyon elkezdett bömbölni egy kis uri gyerek. A nevelőnője, az öreg kisasszony hiába csittította, a fiúcska tovább is sirt.

— **Nem jól csinálja, —** mondta a nevelőnői — ha annyit sirt. Aki gyerek korában sirt, az nagy korában csunya lesz.

A fiú megtörülte a szemét és a vén kisasszonyra nézett.

— **Kisasszony, —** mondta — **ugy-e maga nagyon sokat sirt kicsi korában.**

★

(A szomorú arc.) Ez a jelenet ugynevezett jó barátok között esett meg. Két uriaszony beszélgetett egymással és szóba hozták a harmadik barátjukat, K.-nét.

— **Te, —** mondta az egyik — **mi lehet az oka annak, hogy K.-nénak olyan szomorú az arca?**

Amire a másik ezt felelte:

— **Ha nekem olyan arcom volna, én is szomorú lennék.**

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A „Rákóczi-Társaság” szombaton 30-án tartja választmányi ülését, amelyen a rendes tárgysorozaton kívül a megüresedett II. és III. kerületi törvényhatósági bizottsági helyre való előlést is megejtik.

Kifutó fiu felvétetik.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 29.

Az időjárás ismét megváltozott. A kellemes őszi napok újlag visszatértek. Holott a Meteor időjós szerint október hó végével a hűvös és csapadékos időjárásnak kellene beköszönni. De nem is volna kifogásunk a mostani idő ellen, csak később meg ne bosszulja magát.

A gabonaüzlet irányzata tartott.

A mai piacon eladásra került:

800 mm. buza	14:20—14:40
400 mm. tengeri	5:20—5:40
Rozs	9:20
Zab	7:10
Árpa	6:90

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronátban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 29.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Készáru: Kínálat, vételkedv korlátolt. 10 ezer mm. tartott.

Az árak 50 kilonként számúva:

	Dél zárhat	2 órai zárhat
Tengeri 1910. májusra	6.85—6.86	6.85—6.86
Buza 1910. ápr. 1. sra	14.21—14.22	14.17—14.18
Zab 1910. ápr. 1. sra	7.65—7.66	6.84—6.85
Rozs 1910. ápr. 1. sra	10.24—10.25	10.19—10.20

Zárul 5 órakor.

Oestrák hitelrészvény	682
Magyar hitelrészvény	774
Közút vasút részvény	602

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1909. október 29.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos uj	13:50—13:55
76	13:60—13:65
77	13:70—13:80
78	13:90—14:—

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos uj	13:40—13:45
Rozs uj	9:10—9:20
Árpa uj	6:40—6:50
Zab uj	6:75—6:85
Tengeri régi	5:30—5:35

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 29. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 146—48 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 148—149 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 150—154 fillérig.

Sertéslelészám: október hó 26 napján volt készlet 24743 darab, október 27 napján felhajtott 53 darab, okt. 27. napján elszállított 374 darab, október 29. napjára maradt készletben: 24,422 darab.

A hízott sertés üzlet irányzata változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— Október 29. —

Fehér Kereszt szálloda. Szekulecz József lókereskedő Miskolc. — Pecol Cézár dr. ügyvéd és neje Petrozsény. — Hegedüs Emil utazó Temesvár. — Komlós Adolf utazó Budapest. — Kámtz Gusztáv utazó Budapest. — Pollák J. kereskedő és családja Kisjenő. — Scheiber Lajos mérnök Budapest. — Resch Alfréd utazó Bécs. — Oblath Náthán birtokos Szabadka. — Katona Ferenc lószállító Szeged. — Katona Dezső lószállító Szeged. — Löbl Jakab kereskedő Nagykikinda. — Gergely Sámuel utazó Budapest. — Lattenberg Lajos mérnök Nagyszeben. — Láng Lajos igaz-

gató Budapest. Heiman Andor kereskedő Miskolc. — Herczfeld Lipót utazó Budapest. — Varró J. birtokos és neje Nagyszeben. — Deutsch Jenő kereskedő Módos. — Bartók Ödön utazó Budapest. — Guttmann Sámuel kereskedő Nagyvárad. — Berger Ernő kereskedő Budapest. — Keppich Ödön földbirtokos Hódmezővásárhely. — Dávidovits Dezső kereskedő Budapest.

Központi szálloda. Kont Oszkár utazó Budapest. — Szántó József utazó Budapest. — Sándor L. utazó Szabadka. — Wittenberger Antal kanonok Temesvár. — Horczer Valér Károly utazó Rákospalota. — Bernhart Emil utazó Budapest. — Kálmán Géza utazó Budapest. — Róthbaum Ignác kereskedő Putyni. — Gróth Ottó lókereskedő Pozsony. — Lonovits Gyula birtokos Budapest. — Jakabffy Lászlóné birtokos Dombegyháza. — Jakabffy Dezső birtokos Hódmezővásárhely. — Schlesinger Soma kereskedő Zenta. — Bolyos József főszolgabíró Borossebes. — Szilárd Ferenc utazó Budapest. — Lukács Jánosné földbirtokos Gattaja. — Farkas Imre utazó Budapest. — Guttmann Leó utazó Budapest. — Deutsch Samu utazó Budapest. — Lenkey Márton utazó Budapest. — Gröfner Viktor tisztartó Ság.

Vass szálloda. Stern Mór utazó Budapest. — Nemes Mihály Nagyvárad. — Barta Zsigmond utazó Budapest. — Fenyő József kereskedő Kecskemét. — Reichenfeld Jakab kereskedő Lugos. — Blatnyák György birtokos Temesbuttyin.

Pannonia szálloda. Pollák Soma kereskedő Nagyszentmiklós. — Weisz Emil bérlő Vásárhely. — Villányi Nándor Budapest. — Bódi József igazgató Világos. — Pastilla Pera rézműves Lugos. — Klein Sámuel kereskedő Nagyvárad. — Káprai Pável kereskedő Guravoj. — Kohn Henrik kereskedő Békésgyula. — Rechnitzer Izidor kereskedő Kujed. — Schwarz Imre kereskedő Szentmárton. — Klein Mór kereskedő Galsa. — Flokosz Péter birtokos Nagylak. — Nagy József kereskedőség Makó.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1909. évi október hó 30-án:

C) bérlet.

C) bérlet.

A szultán.

Operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzte: Verő Gy.

SZEMÉLYEK:

Szelim	Wlassák V.	De Forrau	Boda Ferenc.
Bi-basi	Leővey Leó.	Roxelane	Dióssy Nusi.
Bülbi-l	B. Szabó J.	Delila	Zalay Margit
Kattan b-sa	Vihari Béla.	Adelganda	Benkóné.
Ali, eunuch	Polgar S.	Fatime	Tilgerné T.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

(Báró Simonyi-utos 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909 október 30-án, szombat:

1. Crodaka ap. Humoros. — 2. Nyomor. Dráma. — 3. Bleriot budapesti feiszállása. Természet után. — 4. Olt-hatalan szomju-ág kacagató. — 5. Skyfutók Kanadában. Természet után. — 6. Ezer márkás pénzes levél. Humoros. — 7. Cacao termelés. Ter. ézet után. — 8. Alaska. Természet után. — 9. Ratellif. Szenzációs dráma.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Az előadások november hó 2 től délután 5 órakor kezdődnek.

Melyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTÉR.*

Gambrinus - étteremben
ma, szombaton
katonazene.
Szabad bemenet.

3998

Szénüzletünket

jelentékenyen megnagyobbítva

Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából

Boros Béni-tér 2. szám

áthelyeztük.

A közeledő fűtési időnyre bármily mennyiséget akár azonnali szállításra, akár előjegyzésre a fűtési időny tartamára e hó folyamán

kedvezményes áron

eszközünk s igen ajánljuk ezen önként nyújtott elő. yt igénybe venni.

Becsés rendelvényeit új irodánkban úgy min eddig személyesen, levelező-lapon vagy

Telefon szám 139.

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgáltatunkról biztosítva, kitünő tisztelettel

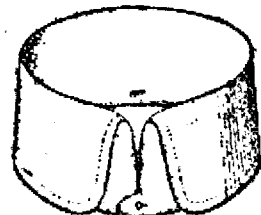
Kneffel Károly és fia

szénnagykereskedése

Boros Béni-tér 2.

Kneffel-ház.

1451

ELŐNYÉRE VÁLIK!

Ha a fehérneműit ezen olcsó árjegyzék után vásárolja

MÜNZL

évtizedek óta ismert cégnel ARADON.

I N G E K	Fehér ing, puha redő pique mell	kor. 3.60
	Fehér ing, puha redő selyem utánszat mell	kor. 4.40
	Fehér ing, puha redő angol pique mell	kor. 4.40
	Fehér smoking ing, angol kemény pique mell	kor. 5.20

H A R I S Y A K	3 pár nyers vagy szines kor.	1.50
	3 pár divat csikos, remek csinekpen	kor. 1.70
	3 pár divat csikos, vékony cörns	kor. 2.90
	3 pár divat csikos, vékony gyapjú	kor. 2.90

Telefon szám 242.

Elektromos erőátviteli

motorokat

kiköleszőz, elad és felszerel

3191

Kalmár József

villanyvilágítás, telefon és villamos csengő berendezési vállalata

Arad, Salacz. u. 2.

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNY-
TÁRSULAT (VII. KER., RAKÓCZI-ÚT 54. SZ.) KIADÁSA

Megjelent

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁNAK

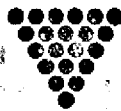
■ VII-ik kötete ■

A MŰVÉSZET KÖNYVE

A képzőművészetek és a zene történeti és technikai fejlődése

Irták: **LYKA KÁROLY** és **KACSON PONGRÁC.**

Ötszázötvenegy szöveggéppel
és tizenegy műmelléklettel. ✱

Ötszázötvenegy szöveggéppel
és tizenegy műmelléklettel. ✱

A képzőművészetek és a zene eredetét, művészeti és technikai fejlődését, valamint átalakulásainak és változásainak okát kívánja ez a kötet a művelt közönségnek bemutatni. A mű szerzői a művészetek fejlődését úgy dolgozták fel, amint az **természetszerűleg** kapcsolódik bele az **általános emberi művelődés** folyamatába. Az olvasó ily módon megismeri a művészetek fejlődésének természetes útját és folyamatát s ezáltal a művészi alkotások **esztétikai** megítélésénél is önálló véleményre tesz szert.

A MŰVÉSZET KÖNYVE gazdag képanyaga által
☛ valóságos **muzeuma** a művészetek történetének ☛

Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

A könyv ára egy kötetbe kötve 24 kor., két kötetbe kötve 30 kor.

Telefon 162. sz.

Ajándék első minőségű
Porosz szalon fűtőszén,
Porosz légszesz pirszenet,
 Kétszer mosott **ostrai kovácskőszén,**
Rostált darabos bükkfaszén.
 Jutányos árban, házhoz szállítva.

3263

Telefon 162. sz.

Előjegyzéseket téli szállításra már most elfogadunk.
Reusz Mór és Fia
 porosz kőszén; kokszt és faszén telepe
Arad, Boros Béni-tér 12. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Szép fosztott libatoll

kapható Boros Béni-tér 15. szám,
 ajtó 1. 4086

Üzleti berendezéshez

2 szép festett Puld eladó Labdás
 Péter urnál Boros Béni-tér 15. sz.
 4086

Intelligens család

két gyermeket teljes ellátásra el-
 fogad, zongora használatával. Cím
 a kiadóban. 4087

Gyönyörű

csurgatott virágméz kapható Arad.
 Ferenc-tér 4. sz. alatt különként
 55 krajcárért. 4089

Egy fiatal, jó munkás

kerékgyártó alkalmazást keres ura-
 dalomnál. ifj. Argyelán Mojsza
 Kétegyháza. 4090

Megjelent

Bodrogi, Kár, kár, kár (Alkonyat
 száll a pusztára) című közkedvelt
 magyar népdala, zongorára 1 kor.
 50 fill. Kapható Ingusz I. és Fia
 könyvkereskedése Arad, Andrásy-
 tér 16. sz. 178

5 párna eladó.

Értekezhetni Bercsényi M.-utca 29.
 délután 1/2-1-től 1/2-ig.

Egy fél hosszú

bő szabású télikabát és blousok
 eladók. Teleky-utca 10.

Boros Béni-tér 8. szám alatt

kiadó üzlethelyiség. Ugyanott be-
 tonozott pincék kiadók. 3991

Kujeden

egy jóforgalmu üzlet italméréssel
 átadó. Bővebbet Weiszberger Ku-
 jed, posta Buttyin. 4081

Egy német bonne

jobb fizetéssel, 2 kis leány gyer-
 mek melle keresztetik. Boros Béni-
 tér 15. sz. ajtó 16. 4088

Szenzációs zeneüjdonság!

Megjelent Fráter Lóránd nótás-
 könyve, mely csakis Fráter-féle
 közkedvelt és legújabb, szebbnél-
 szebb nótákat tartalmaz. E nótás-
 könyv 25 kor. értékű Fráter-dalt
 foglal magában s a gyűjtemény
 2 koronáért kapható. Vidékre 2 K.
 20 f. beküldése ellenében szállí-
 tom. Megjelent a Sang u. Klang
 5-ik kötete is. Kerpel Izsó könyv-
 és zeneműkereskedése. Arad. 3991

Eladó házak

Angyal-utca 13 és 27. sz. jól jö-
 vedelmező házak eladók. 3814

Vidéken

egy ház kerttel, üzlethelyiség és
 jó forgalmu régi korcsmával sza-
 bad kézből eladó. Cím a kiadó
 hivatalban. 4054

A közelgő **Halottak napja**
 alkalmából ajánlom dusan fel-
 szerelt 3980

müvirág

sirkoszorúmat
 minden kivitelben és minőségben,
 legjutányosabb árak mellett.

Szives pártfogást kér

Klein Sándor

Feray-utca 7. sz.

:: :: (Hajek-ház, Üveg-udvar.) :: ::

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

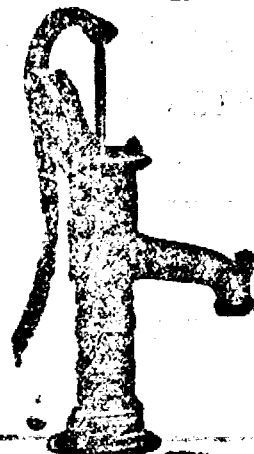
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
 gummi csövek legolcsóbb gyári
 árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó
 cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
 héjak és egyéb tisztatlanságok
 azonnal továbbittatnak, ezáltal a szí-
 vattyu nem romlik és a bort nem
 ronthatja, a gépezet jó működé-
 seért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

**Golyó szelepekkel. Közö-
 geknek legalkalmasabb,**
 mert homokos és sáros víz hasz-
 nálatánál sem tagadják meg a szol-
 gálatot, — a gép jó működé-
 seért 3 évi jótállás (ingyen javítás),
 hozzá való országos egységes csa-
 varok és a legjobb minőségű beü-
 gummirozott
 kendercsövek
 a legolcsóbb
 árban

Kutak

a hozzávaló

csövekkel
 olcsóbbak és
 jobbak, mint
 bármely bel-
 vagy külföldi
 gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
 és szivattyu készítő.

Arad. Rákóczi-utca-27. sz.

Uszi cipő-üjdonságok.

Valódi

amerikai czipők

Weinberger János cipő áruházában

kaphatók. 2090

Arad, Andrásy-tér 20.

Telefon szám 312.

Egy teljesen berendezett
 gazdaságban egy szakavatott

gazda

amely több évi praksissal bir,
 magyar vagy német ember,
 románul jól tudó,

**azonnal
 állást kaphat.**

Megtudja e lap kiadóhiva-
 talánál. 4065

7124—1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

Petrozsény nagyközségnél (Hunyadvármegyében) 1440 és
 1200 korona évi fizetéssel rendszeresített két végrehajtó
 azonnali belépés mellett alkalmazást talál.

A román nyelv bírása okvetlen szükséges.

Az állást elnyerni óhajtok közül a személyesen jelentkező
 előnyben részesül.

Petrozsény, 1909. október hó 25 én.

4088

Az előjáróság.

Telefon.

Pontos kiszolgálás.

Mindszentre koszoruk nagy választékban!

Uj virágüzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy Aradon,
 Boros Béni-tér 1. szám alatt (dr. Ispravnik-féle házban) egy a mai
 kor igényeinek megfelelő

virágüzletet nyitottam,

hol a modern kertészet minden ágában megfelelő kiszolgálásban részesül a
 t. közönség. — Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközötteknek.

Kertészeti telep: Arad, Török Gábor utca 7. szám.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

LACZINA VENCEL

mű és kereskedelmi kertész. 4088
